

2011 m. lapkričio 4 d., penktadienis

Nr. 39 (961) | Kaina 2,50 Lt

D a i l ē | M u z i k a | T e a t r a s | K i n a s | F o t o g r a f i j a

2

Pianisto Ivo Pogoreličiaus rečitalis

3

Kitoks spektaklis vaikams Rusų dramoje

4

Maskvos šiuolaikinio meno bienalė

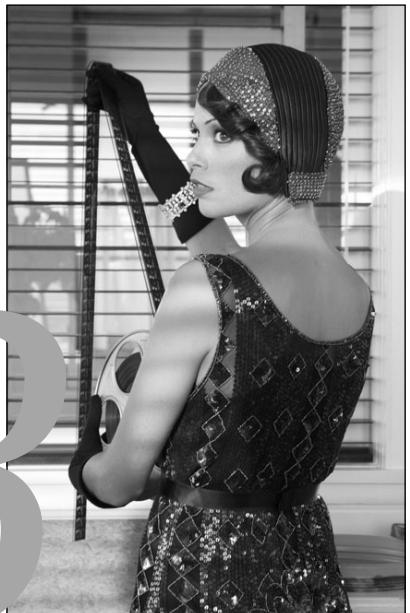
5

Nauja lietuvių kino dokumentika

6

Tapyba iš Estijos

8

„Artistas“

Europos kino forumo „Scanorama“ išvakarėse

Mecenatystės ypatumai

Modernaus meno centro klausimu

Monika Krikštopaitytė

Žinia, kad privatūs asmenys – Danguolė ir Viktoras Butkai – nori sukaupti vertingą Lietuvos dailės rinkinį, pastatyti daugiafunkcinį muziejų, įdomiai bei pricinamai suformuluoti jo turinio pristatymą ir visa tai padovanoti valstybei, buvo netikėta. Tiesiog nesame išpratę prie nesavanaudiškų iniciatyvų. Juk pa-
prastai, su retomis išimtimis, kul-
tūros rémimai baigiasi didelėmis re-
klamomis pirmame plane. O tokio
masto (20 mln. Lt įnašas: 10 mln.
kūrinių fondui, 10 mln. muziejaus
pastatui su įranga) kultūros palai-
kymo nebūta, ko gero, nuo Petro
Vileišio laikų – būtent jo dėka įvy-
ko pirmoji lietuvių dailės paroda bei
daug kitų meno istorijai svarbių
reiškinių. Su visuomenės veikėjo
P. Vileišio įvairiakryptė veikla pa-
našumo randu ne tiek jos pobūdžiu,
kiek ištraukimu į darbą bei misijos
pojūčiu. Mat išleisti pinigus yra vie-
na, o igyvendinti tokį sumanymą –
visai kas kita. Tam reikia labai daug
darbo. Pusmetj teko asmeniškai
bendradarbiauti su Butkais tvar-
kant MMC svetainę (www.mmcentras.lt). Negalėjau atsistebeti, kiek
daug ir kaip tikslingai šie žmonės
(niekieno neverčiami) dirba: pla-
nuoja, derasi, lygina, aktyviai visko
domisi, visur lankosi; kaip sparčiai
kaupia žiniasklaidą. Kurdami MMC vizija,
jie aplankė daugybę Europos
valstybių ir privačių muziejų, kal-
bejo su šios srities specialistais, dis-
kutavo su menininkais. Visa tai lie-
ka už kadro.

Apie MMC planus išsamiau vie-
šai imta kalbėti tik šiai metais, ir
kol kas šią sparčią igyvendinamą
idėją aptarinėjo beveik vien žurna-
listai ir politikai. Regis, kultūros
bendruomenė laikosi nuošaliau, ly-
lūkuriuotų oficialaus pristatymo,
kur būtų daugiau informacijos apie

Sniegolė Michelkevičiūtė. Iš ciklo „Moteris apie vyrus“.

Serių „Vyras ir jo dvasia“ Nr. 37. 1995 m.

IS MODERNAUS MENO CENTRO ARCHYVO

turinio klausimus. Tačiau net ven-
giant susidartyti išankstinę nuomo-
nę apie dar besiformuojantį reiški-
nių vis dėlto jau yra apie ką pakalbėti.

Iki šiol apie kaupiamą MMC kū-
rinių rinkinį kalbėta kaip apie kolek-
ciją, iš kurių paprastai tikimasi
tam tikro kryptingumo ar koncep-
cijos. Tačiau iniciatoriai mano, kad
šią kolekciją pagal paskirtį kur kas
tiksliau vadinti fondu, kurį „reiktų
traktuoti kaip institucionalizuoto
meno nuo 1960 m. iki šių dienų archyvą, kurio pagrindu koncepciją

vėliau kurs parodų kuratoriai pagal
savo išskeltas temas atsirinkdami
tam tikrus darbus iš archyvo-kolek-
cijos“.

Visuose pasiskymuose pabrė-
žiama, kad MMC veikloje vienas
svarbiausių siekių yra edukacija. I
ši, atrodytu, kanceliarinių terminų
žiūrima labai atsakingai: pradedant
nuo paties kūrinių fondo kaupimo
(įtraukiama dėl įvairių priežasčių
valstybės neįsigytį svarbius ir pri-

NUKELTA I 6 PSL.

Pianizmas be taisyklių

Ivo Pogoreličiaus rečitalis Nacionalinėje filharmonijoje

Aldona Eleonora Radvilaitė

I „fortepijono legenda“ tituluojamo kroatų pianisto Ivo Pogoreličiaus (g. 1958), vienos kontroversiškiausių asmenybų klasikinės muzikos pasaulyje, rečitali Nacionalinės filharmonijos salėje spalio 24 d. susirinko solidi profesionalai ir muzikos mėgėjų publka ne tik iš Lietuvos miestų, bet net ir iš Estijos. Visi laukė įvyksiančio stebuklo. Visada žmunes traukia ne vien profesines aukštumas pasiekusiu menininku pasiodymai, bet ir juos supančios skandalinges istorijos.

Ivo Pogoreličius gimė Belgrade, kur, būdamas septynerių, gavo pirmąsias fortепijono pamokas. Dvlikos jis pradėjo mokyti Maskvoje, Centrinėje muzikos mokykloje, tėsė studijas P. Čaikovskio konservatorijoje pianistės Alizos Kcerazdės, vėliau tapusios jo žmona, klasėje. 1978 m. I. Pogoreličius laimėjo „Casagrande“ konkursą Terni (Italija), 1980 m. – Monrealio tarptautinį muzikos konkursą. Tačiau pasaulyje jis pagarsėjo ne prižais, o skandaliga nesėkmė, kai tai pačiais metais buvo pašalintas iš F. Chopino pianistų konkurso Varšuvoje neva už pernelyg aragonišką elgesį ir interpretaciją. Skandalą paastrinė iš vertinimo komisijos atsistatydinus Argentinos pianistę Martą Argerich, pavadinusi šį pianistą „genijumi“. Po to prasidėjo ryški pasaulinė Ivo Pogoreličiaus

karjera – jis buvo kviečiamas skambinti su žymiausias orkestra bei dirigentais. Klasikinės muzikos įrašų kompanija „Deutsche Grammophon“ išleido 15 jo kompaktinių plokštelių. Nuo 1988 m. I. Pogoreličius – UNESCO geros valios ambasadorius. Jis globoja siekiančius užsienyje studijuoti jaunuosius Kroatijos talentus, organizavo savo vardo pianistų konkursą ir festivalį, bu-

vakarą ant piupitro buvo natos, kurį lapus dėmesingai vartė asistentas. Išoriškai kiek panašus į S. Rachmaninovą, maksimaliai susikaupęs, be nereikalungų judesių, beveik sustinges, I. Pogoreličius nuo pat pirmų F. Chopino Sonatas garsų pateikė klausytojams keisčiausias muzikinio mąstymo versijas – jokių pripažintų muzikos atlikimo taisyklių: taisyklingo frazavimo, visumos

pasaulyje, kuriame nebuvu vienos vientisai muzikos tēkmėi. F. Chopino Sonata subyrejo į mažiausias fortėpijono garsų saleles, kurių vienos buvo labai tylios ir neįmanomai lėtos, kitos čiuvelno greitėliai, su keistais akcentais, o buvo ir vyriškai, stipriu garsu traktuojamų tarisi kulminacijų. Gal įtikinamiai interpretuota sonatas dalis *Marche funèbre: Lento*. Ir čia neapsieita be originalių atradimų – pagrindinė laidotuvių eisenos tema skambėjo greitesniu žingsniu tempu, skaudžiai šviesi lyrinė tema – ypač lėtai, kai sunku suvokti melodijos tēkmės visumą, o ritenuto vietose – visai be ritmo pojūčio. Nors sunku buvo išverti tą sąstingi, kartais kai kas suskambėdavo gražiai. Iprasčiausiai ir prasmingiausiai buvo atlikta ketvirtoji dalis – *Finale: Presto* – kokybiškai, paryškiant kai kurias atskiras natas.

F. Liszto „Mefisto valsas“, pagrįtas konkrečia programa, iliustratyvus kūrinius (pagal N. Lenau), taip pat buvo suskirstytas į mažutelius, sausai, kaimai skambančius gabalius, nieko bendro neturinčius su kaimo smuklėje vykstančiomis linksmybėmis. Vidurinėje dalyje, kurioje turėtų atsispindėti gamtos vaizdai, atlikėjas taip ištarpdė bet kokius ryšius tarp garsų, kad tyliai, ne-paprastai lėtai rankiojami pabiručią saskambiai neįreiskė jokių vaizdų ar nuotaikų. Trečioji valso dalis, panašiai kaip ir pirmoji, buvo neaiški minties ar kokių nors jungčių tarp

frazių požiūriu. Lakštingalos giesmė paryčiais buvo patežusi ir vos girdima.

Panašiai nuvylė dramatiškas, gi-lus F. Chopino Noktiurnas c-moll, kuriame neliko dramaturgijos, visumos, labai lėti tempai tik vargino. O gal kažkam tai pasirodė genialus?

F. Liszto Sonatas h-moll traktuotė šio rečitalio pabaigoje – kai pianistas, regis, gerėjosi, kaip atsiranda lėti paskiri garsai, ir kai varginančiai ilgai reikėjo laukti, kada suskambės (be jokio ritmo pojūčio) dar kažkas, matyt, buvo genialių atlikimo paieškų viršūnė. Sunku buvo suprasti, kodel jie vos juda žemame registre (žangini filosofinė tema). Kai akordai staiga imdavo skambėti labai garsiai, greitai, su vyriška jėga ir pro garsys tankme negalėdavo prasibrauti melodinis piešinys, likdavo neaišku, kam to reikia ir kokia jungtis su pričiai buvusia muzika.

Jeigu originalios fantazijos, ignoruojančios muzikos autorius teksta, kuriame kiekvienam profesionalui suprantamai užfiksujotas metro ir ritmo, natų ilgio, formos ar kitos nuorodos, kam nors atrodo įdomios, vadinas, panašiai kaip kitose šiuolaikinio meno srityje, kur sąmoningai perdirbamas turinys, turi teisę egzistuoti ir tokie pakeisti dariniai. Bet gal būtų geriau komponuoti savo originalias improvizacijas ir megautis jose subrandintomis keistenybėmis.

Ivo Pogorelič

A. D'AMATO NUOTR.

vo nuo karos nukentėjusio Sarajevo mecenatas.

Vilniaus koncerte I. Pogoreličius skambino F. Chopino ir F. Liszto kūrinius: pirmoje dalyje – F. Chopino Sonata b-moll, op. 35, Nr. 2 ir F. Liszto „Mefisto valsas“ Nr. 1, o antroje – F. Chopino Noktiurnas c-moll, op. 48, Nr. 1 ir F. Liszto Sonata h-moll. Pianistas grojo atmintinai, tačiau visą

aprēpimo, muzikos garsų judėjimo vidinės įtampos, giliomis i muzikos prasmę, metro ir ritmo paisymo ir panašiai. Žinant, kad šis pianistas studijavo Maskvos konservatorijoje, kurioje diegiami pasaulyje pripažintos rusų pianizmo mokyklos pagrindai, buvo tikrai keista girdeti neromantišką muzikos traktavimą. Atlikėjas skendėjo savo vaizduotės

Kronika

„Baltiškoji tapatybė operoje“

Lapkričio 12 d. Lietuvos nacionaliniam operos ir baletu teatre vyks šeštasis Tarptautinis operos kritikų seminaras „Baltiškoji tapatybė operoje“. Stiprėjant baltiškojo kultūros bendradarbiavimo ryšiams, regis, pats metas kaimyninių šalių kritikams susišesti ir pašnekėti, kuo mūsų operos tradicijos ir dabartis yra panašios, o kuo skiriasi.

Šį sezoną LNOBT pradėjo iki tol neregėto masto spektaklių mainais su Estijos nacionaline opera. Analogišką baltiškojo bendradarbiavimo projektą kedinama toliau testi su Latvijos nacionaline opera. Neutrūksta LNOBT ryšiai ir su Lenkijos operos ir baletu scena – sieja ne tik istorinis Vilniuje gyvenusio

Sandra Janušaitė (Desdemona) spektaklyje „Otelas“

operų kompozitoriaus Stanisławu Moniuszkos asmenybės saitai: naujai paskirtasis LNOBT baletu meno vadovas Krzysztofas Pastoras yra ir Lenkijos nacionalinio baletu meno vadovas, prieš keletą metų Vilniuje M. Musorgskio „Boris Godunov“ pastatė dabartinius Lenkijos nacionalinės operos meno vadovas Mariuszas Trelińskis. Ne vienas Lietuvos menininkas yra dirbęs Latvijos ir Estijos operos scenose. Tačiau keturių kaimyninių šalių tradicijos, dabartinė situacija, teatrų repertuarinė politika, publikos ir kritikos lükesciai skiriasi.

Seminaras vyks nuo 10 val. (registracija nuo 9.30) LNOBT Kamerinėje salėje. Iki 13.30 val. išgirsime keturis pranešimus. Naujausius Estijos nacionalinės operos pastatymus bei tendencijas pristatys muzikologas, Estijos muzikos akade-

mijos dėstytojas bei muzikos kritis Kęstutis Kotta, Latvijos operinė dabartinių nuoširdžiai LNOBT muzikos informacijos centro vadovė Inara Jakubone, taip pat seminaro dalyvių laukia žinios apie Lenkijos operinė sceną bei trumpą operos Lietuviuje gyvavimo panoramu. Po kavos pertraukos – 14 val. – pakviesime visus išitraukti į bendrą diskusiją „Baltiškoji tapatybė operoje“. Ar apskritai įmanomas tokis reiškinys – galbūt esame tiek skirti, kad net ir būdami geografiškai labai netoli vienas kito negalėtume savęs apibrėžti kaip kultūriškai vienalyčio darinio? O galbūt mus sieja gerai daugiau, nei galėtume išarti?

Vakare seminaro dalyviams pasiūlysim naujausią LNOBT operos spektaklį, Eimundo Nekrošiaus režisuotą Giuseppe's Verdi „Otela“ (dainuos Vaidas Vyšniauskas, Sandra Janušaitė, Dainius Stumbra, Laima Jonutytė ir kiti solistai, diriguos Martynas Staškus). Apsilankytis seminarė kviečiame visus, besidominčius opera, – muzikos, teatro ir kitų menų kritikus, menininkus, melomanus, studentus, mokytojus, žurnalistas – visus, neabejingo operos menui. Seminaras vyks lietuvių ir anglų kalbomis su synchroniniu vertimu. Renginys nemokamas. Visus, norinčius dalyvauti, prašome registruotis iki lapkričio 10 d. elektroniniu paštu zurnalas@opera.lt (tel. 8 5 261 0493).

„BRAVISSIMO“ INF.

2 psl.

NUOTRAUKA IS LNOBT ARCHYVO

Premjeros

LNDT scenoje – „Visuomenės priešas“

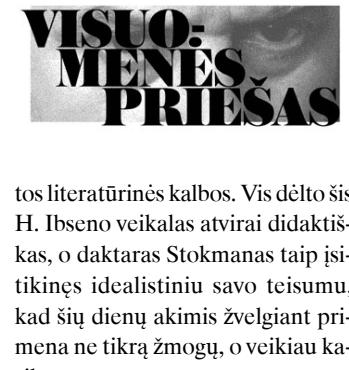
Lapkričio 11, 12 d. Lietuvos nacionalinio dramos teatro scenoje vėl skambės Henriko Ibseno žodžiai – Nacionalinės premijos laureatas Jonas Vaitkus pristato žiūrovams didžio norvegų dramaturo pjesę „Visuomenės priešas“.

Tai aštuoniadesimt pirmas spektaklis režisieriaus biografijoje. Scenografiją spektakliui kūrė dailininkė Jūratė Paulėkaitė, kostiumus – Jolanta Rimkutė, spektaklio kompozitorė – Raminta Šerkšnytė, vi-deodailininkas – Ville Hyönenas (Suomija).

„Visuomenės priešas“ pirmą kartą buvo pastatytas Kristianijoje 1883 metais. Pjesė parašyta kaip atsakas į priešiškai sutiktas „Šmékla“ – ši drama XIX a. paskutinių dešimtmečių konservatyvios moralės kontekste buvo vertinama kaip skandalingu.

„Visuomenės priešas“ dramaturgas dar labiau išryškino nenuspėjama minios elgseną bei jos palaikomos politinės sistemos ydas. Prabilės daktarė Tomo Stokmano, išdrėsusio stoti prieš visuomenės nepakantumą, vardu, H. Ibsenas ši herojų suvokė kaip savajį *alter ego*.

Norėdamas sukurti tikrovišką vertimą, H. Ibsenas rašė paprasta, kasdiene vidurinės klasės kalba – danų ir norvegų kalbų dialektų mišiniu – riksmāl, kuri skiriasi nuo rafinuo-

tos literatūrinės kalbos. Vis dėlto šis H. Ibseno veikalas atvirai didaktiškas, o daktaras Stokmanas taip išiti-kišas idealistiniu savo teisumu, kad šių dienų akimis žvelgiant primena ne tikrą žmogų, o veikiau kaikatūrą.

Pjesės veiksmas skleidžiasi parastoje vidutinės klasės aplinkoje – tai irgi atspindi H. Ibseno sieki su-kurti tikrovišką spektaklį, kurį žiūrovai vertintų kaip realistinį paveikslą. Pagrindinį Tomo Stokmano vaidmenį kuria aktorius Dainius Gavenonis. Spektaklyje taip pat vaidina Viktorija Kuodytė, Dalia Michelevičiūtė, Gabrielė Malinauskaitė, Eglė Prakaitė, Marcelė Zikaraitė, Dainius Jankauskas, Julius Paškevičius, Vytautas Anužis, Juozas Budraitis, Vytautas Rumšas, Tadas Montrimas, Arūnas Sakalauskas, Paulius Tamolė, Edgar Bechter, Martynas Nedzinskas, Remigijus Bučius, Rimantas Bagdzevičius, Darius Meškauskas ir kiti – iš viso šešios dešimtys aktorių, tarp kurių – ir patyrę scenos meistrai, ir ką tik Lietuvos teatro ir muzikos akademiją baigę jaunieji aktoriai, ir kūrybiniai bei techniniai teatro darbuotojai.

DAIVA ŠABASEVIČIENĖ

Spektaklis vaikams – kitaip

Rusų dramos teatro premjerinis spektaklis vaikams

„Stebuklingoji kreidelė“ laužo vaikų spektakliams išprastas žaidimo taisykles. Škurt aktoriai nelipa į sceną, jų nenutvieska rampos šviesa. Šiam pasirodyme, kuris labiau primena žaismingą klasę teatro labirintais nei spektaklį, kūrėjai siekia kuo artimiau susidraugauti su jaunaisiais žiūrovais, leisdami jiems tapti spektaklio bendraautoriais, pabrëždami vaiko vaizduotés svarbą.

Vaidinimas skirtas tik vaikams. Su jais beveik valandą bendrauja, žaidžia, kvailioja, vaisia spurgomis septyni Rusų dramos teatro jauniosios kartos aktoriai. Tėvams tuo metu siūloma pabendrauti su edukologais ir psichologais.

Netradicinio spektaklio pagrindas – žymios norvegų literatūros vaidinės autorės Zinken Hopp pasaka apie mažą berniuką, atradusį stebuklingą kreidelę, kuria nupiešti daiktai atgyja. Išlaisvinės vaizduotę ir émęs šia kreidele piešti, mažylis Juunas patiria daugybę suaugusiemis nesuprantamų nuotykių.

Spektaklis „Stebuklingoji kreidelė“ vaidinamas rusų kalba, bet ne trukus režisierė Olgą Lapiną ketina sukurti ir lietuvišką variantą. Kiekviename vaidinime gali dalyvauti dviečių vaikų, kurių amžius – nuo 6 iki 12 metų.

Klausiu spektaklio režisierę, kodėl ji pasirinko būtent šią pasaką?

Olgos Lapino: Vienu metu buvau labai susidomėjusi skandinavų literatūra vaikams, nes Skandinavijoje įvyko teatro vaikams revoliucija. To nėra, pavyzdžiu, Rusijoje. Skandinavai vieni pirmųjų émę kalbėtis su vaikais svarbiomis temomis mažiesiems suprantama kalba.

Skandinavų literatūroje yra pasaikų apie, pavyzdžiu, mirtį, gimimą, meilę. Senoji teatrinių tradicijų šias temas traktuoją labai naivai. Skandinavų literatūroje yra humoras, ji pamokanti, bet ne didaktiška.

Kaip tik tada, kartu su daugeliu kitų, man į rankas pateko Zinken Hopp pasaka apie stebuklingą kreidelę. Ji man įsiminė tuo, kad jos pagrindas – kelionė. Tai toks nuotykių, kurį vaikystėje susikurti labai

Olga Lapina

Artiomas Tulčinskis

lengva, tam nebūtina pirkti bilieto ir kur nors važiuoti – gali keliauti ir savame kieme. Viskas priklauso tik nuo vaizduotés.

Kodėl pasirinkote tokią neįprastą spektaklio konцепciją – kelionė vyksta ne scenejoje, o teatro užkiliuose: koridoriuose, fojė, tarnybiniuose?

O. L.: Ši pasaka kažkai tiko Rusų dramos teatro pastatui. Jo labai painius išplanavimas: klaidūs koridoriai, tamsios, seniai neremontuotos patalpos...

Viena iš spektaklio užduočių – maksimaliai priartinti ši žaidimą prie žiūrovų. Nuo scenos mes nulipame tam, kad pagaliau sugriaudume tą mus skiriančią užtvarą tarp artistų ir žiūrovų. Kiekviename žingsnyje įtraukiame juos į žaidimą, ieškome galimybų išprovokuoti.

Labai svarbu įtrauktis vaiką į žaidimą, suteikti jam galimybę tapti teatro dalyviu, neapgaudinėti jo, kad iliuzija galima tik už rampos.

Priarteti pric jaunuujį žiūrovų stengiasi dauguma Europos teatrų. Jie supranta, kad bendrauti su vaiku neįmanoma, kai teatrą nuo žiūrovo skiria 50-ies metų atstumas, o salėje sėdi 1500 mažylių. Rusijoje tokiu salių daug. Tai tarsi auklėjimo tribūna, galbūt skirta pioniériams, kurie „statys socializmą“, tačiau tai – ne pokalbis su vaiku apie svarbius dalykus. Nulipti nuo scenos man buvo labai svarbu, tai vienai kitoks bendravimas.

žiūrovams pažįstamas iš „Auksinė kaukė“ apdovanoto Magnitogorsko teatro spektaklio pagal A. Ostrovskį „Audra“, dalyvavusio pirmajame festivalyje „Auksinė kaukė Vilniuje“ 2009 metais. Ši kartą režisierius drąsiai, neįprastai ir išradinai interpretuoja Maksimo Gorkio pjese „Vasa Železnova“. Ne veltui juokaujama, kad pas ši režisierų aktoriai patenkai kaip į gydytojo priimamajį, mat lygiagrečiai su teatro mokslais Erenburgas baigė ir medicinos kolegiją, tad teatrinę medžiagą visada nagrinėja chirurgiskai be skrupulų ir giliai. Apie „Vasos Železnovos“ pasirinkimą režisierius sakė: „Tai viena iš tų pjesių, kurios mane iš tikrujų domina. Daug kas niekina Gorkį, o man jis patinka. Kadaisi jis buvo nepelnytais iš-

mosferą. Visgi šiuos barškalus ir švilpynes naudojame ne kaip muzikos instrumentus, juk aktoriai nėra muzikantai.

Vadinasi, instrumentai šiam spektaklyje – tarsi aktorių tasa?

A. T.: Tam tikra prasme, taip. Tai tarsi jo instrumentų – baldo ir platinės išraiškos – papildinys. Jeigu jam reikia sukurti stebuklą ir jo paties turimų instrumentų nepakanika, jis griebiasi dar kažko, ima stebuklingus varpelius ir jie suskamba. Visa tai daroma atvirai, maksimaliai artėjant prie vaikų. Jie puikiai supranta, kad atėjo į teatrą, tačiau gali patikėti stebuklui ir tapti aktyviais veiksmo dalyviais.

Viską darome taip, kad išlaikytume vaiko dėmesį kuo ilgiau, kad kaskart įvyktų kažkas nauja, kad kas

Kokią žinią norite perduoti šiuo spektakliu?

O. L.: Pirmiausia, tai – atsakinga pedagoginė užduotis. Kaip su vaikais teatre kalbėsime vaikystėje, taip jie vėliau supras ne tik teatra, bet apskritai meną, grožį.

Mums, tėvams, svarbiausia – apribinti atžalas materialiai. Svarbu, kad jie būtų sotūs, aprenti ir studijuotų tą specialybę, kurią mes jems parinkome. O bendravimas su vaikais kaip su lygiaverčiais visuomenės astovais tiesiog užmirštamas. Auginti vaiką ne sau, o visuomenei, pasauliu – tuo remiasi humanistinė pedagogika. Svarbu tai, kad tu išeisi, o jis pasiliks. Užsiėmimai, vykstantys per spektaklį, sugalvoti su didele atsakomybe ir vidine šiluma. Specialistai, kurių nėra daug, palaikė bendravimo ne tik

„Stebuklingoji kreidelė“

I. MOŽAROVOS NUOTR.

nors nuolat stebintų, truputėlį bau-gintų, domintų, linksmintų.

Egzistuoja tam tikras požiūris į teatrą vaikams, ypač Rusijoje, kuris vadinas „atžagariomis rankomis“: suprask, vaikams galima bet kaip. Mes pasiskaitos šiuo metu rengiamos vi-same pasaulyje. Pedagoginės savivokos tėvų ir vaikų bendravime labai mažai – į tai mes ir norėjome atkreipti dėmesį.

Ačiū už pokalbi.

KALBINO EGLĖ IVANAUSKAITĖ

slo valdytojos Vasos Borisovnos Železnovos namas erdvus ir tuštokas, sienų Jame apskritai nėra, šviesos kerta erdvę kiaurai, o lieknos juodos kolonos remia ne lubas, o tuštumą. Ne namas, o laivas, – tam tikrą akimirką kolonus tampa kaminais, leidžiančiais dūmus ir gaudžiančiais, o pakyla vis labiau primena denį. Gorkio pjese pasakoja apie dramatišką šeiminį aistrą ir verslo interesų susidūrimą. Tačiau režisierius, regis, mažiausiai domina „kapitalizmo raida Rusijoje“. O štai pati Rusija – net labai. Tiksliau, rusiška šeima, rusiškas charakteris ir savitas gyvenimo būdas – palaidas, nuodėmingas, apgirtęs, neprotinges.

Svarbiausia spektaklio sėkmės priežastis, jog „nervas“ – garsios rusų aktorių Marinos Golub atlieka-

mas Vasos vaidmuo. Jos kuriama herojė – įvairialypė, ir aktorių šiuos pasikeitimus pateisina, nepaversda-ma Vasos nei permaninga isterike, nei apsukria klastūne. Marinai Golub pavyko sukurti iš tiesų talpą Vasos Železnovos paveikslą – ji tai nuolat triūsianti šnekai tetulė, tai nuo nepakeliamos naštos mirtinai pavargusi moteris, tai geležinė namų valdytoja. Neduota Vasai tik viena – būti laimingai.

Iš pirmo žvilgsnio komiško spektaklio tragizmą atskleidžia ir kiti Maskvos dailės teatro aktorių, kurių kartais šiurkščius, o kartais giliai jaudinančius paveikslus, kurie paverčia spektaklį niūriomis paties žmogiškumo įkapėmis.

LNDT INF.

„Vasa Železnova“

aukštintas kaip asmenybė ir kaip menininkas. O vėliau gero tono ženklą tapo jų žeminti. Bet man atrodo, kad Gorkio pjese, nepaisant visų jose pasitaikančių stiliums ir kalbos netikslumų, labai daug ką lemia turinio lygmuo. Jausmų ir jausminimo lygmuo.

Spektaklyje Volgos garlaivių ver-

Anonsai

Į Vilnių sugrįžta „Auksinė kaukė“

Lapkričio 4 d. Lietuvos nacionaliniame dramos teatre rodomas Maskvos akademinių A. Čechovo teatro spektaklis „Vasa Železnova“. Šiuo spektakliu po metų pertraukos į sostinę sugrįžta festivalis „Auksinė kaukė Vilniuje“, rengiamas drauge su Rusijos teatro festivaliu „Auksinė kaukė“ ir Lietuvos rusų dramos teatru.

Net keturioms „Auksinės kaukės“ premijoms (geriausias didelės formos spektaklis, geriausias režisierius ir dailininko darbas, geriausias moters vaidmuo) nominuoto spektaklio „Vasa Železnova“ režisierius Levas Erenburgas Lietuvos

žiūrovams pažįstamas iš „Auksinė kaukė“ apdovanoto Magnitogorsko teatro spektaklio pagal A. Ostrovskį „Audra“, dalyvavusio pirmajame festivalyje „Auksinė kaukė Vilniuje“ 2009 metais. Ši kartą režisierius drąsiai, neįprastai ir išradinai interpretuoja Maksimo Gorkio pjese „Vasa Železnova“. Ne veltui juokaujama, kad pas ši režisierų aktoriai patenkai kaip į gydytojo priimamajį, mat lygiagrečiai su teatro mokslais Erenburgas baigė ir medicinos kolegiją, tad teatrinę medžiagą visada nagrinėja chirurgiskai be skrupulų ir giliai. Apie „Vasos Železnovos“ pasirinkimą režisierius sakė: „Tai viena iš tų pjesių, kurios mane iš tikrujų domina. Daug kas niekina Gorkį, o man jis patinka. Kadaisi jis buvo nepelnytais iš-

Ar pavyko perrašyti pasaulius?

Maskvos šiuolaikinio meno bienalės įspūdžiai

Menotyrininkė Goda Giedrai-tytė kalbasi su Klaipėdos kultūrų komunikacijų centro direktoriu, menotyrininku, specialiaus Maskvos šiuolaikinio meno bienalės (toliau – MŠMB) projekto „Estetika vs. Informacija. Vol. 2“, kuratoriumi Ignu Kazakevičiumi.

IV tarptautinės MŠMB kuratorius, vokiečių meno teoretikas ir medijų specialistas, Karlsruhės meno ir medijų technologijų centro direktorius Peteris Weibelis užsimojo perrašyti meno suvokimo ir pateikimo principus šiuolaikinių technologijų kalba. Rusijos žiniasklaida sudvejojo, ar tokiu būdu nebus nuskriausti tradiciniai menai. Kaip pats vertini pasiūlytą parodos konцепciją „Perrašant pasaulius“ ir ar ji atsišpindėjo pačioje MŠMB ekspozicijoje?

Pasiūlytą idėją vertinu teigiamai. Kaip teigė ir pats P. Weibelis, „technologijos suprantamos visiems, ne-paisant žmogaus pilietybės, kalbos ar religinių įsitikinimų“. Šiandien viskas, prie ko prisiliečia žmogus, yra technologijos, todėl ir tapyba bei skulptūra gali būti apibréžtos kaip technologijos. Pritariu P. Weibeliui, kad J. Beuys meno kūrimo strategija jau nebeveikia. Vėl reikia būti visokeriopai „išprususiems“, grįžti prie renesansinės „meistrystės“ koncepções. Kita vertus, P. Weibelis ne-pakankamai aiškiai formulavo savo pasirinkimą, nesukonkretingamas technologijų rūšių, galėjo laisvai manipuliuoti šio termino abstraktumu, tiesiog viską, ką manę esant reikalina, „pakišdamas“ po koncepteja.

Darau išvadą, kad iš esmės P. Weibelis bandė pasakyti, kad pati medžiaga šiuolaikiniams meno kūriui nebéra svarbu, svarbiausia, kaip technologija leidžia atsiskleisti kūrinio konceptijai. Tačiau vertindamas parodos vientisumą galu teigti, kad eksponuota daug tokio tipo darbų, kokių gausu ir kitose bienalėse. Kūriniai kalba apie šiuolaikinę pasaulio dinamiką, bet visa apimančios konceptinės technologijų panaudos efekto nepajautau, nors beveik 80 proc. darbų vis dėlto buvo technologizuoti: veikė mechanizmai, dominavo muzikiniai, trimatės grafikos, interaktyvūs elementai. Nemažai technologinių pajėgų buvo mesta tik siekiant pritraukti žiūrovą. Dažnai kūriniai labiau priminė dizaino objektus, nei šiuolaikinio meno kūriinius...

Kuratorius siekė „perrašyti pasaulį“, tilkėjauši kažkokio vizualiai technologinio, konceptiškai įtaigaus sprendimo, o dabar pasijutau veikiau besas technologijų mugėje, o ne meno parodoje.

Pačiam jau ne pirmi metai tenka lankytis MŠMB. Ar gali palyginti Weiblio kuruotą ir prieš porą metų vykių Maskvos bienalę, kurią kuravo Jeanas Hubertas

Martinas? Ar įžvelgi kokius parodos dėsninumus?

Pirma, bienalės skyrėsi vizualiai. Prancūzas Jeanas Martinas, senos pakraipos modernistas, yra vizualistas, todėl jo prieš porą metų kūruota bienalė buvo pagrįsta vardais ir dideliais masteliais, vizualiniuose efektais. Keičiasi, o gal dėsninė, kad ta didelių vardų samplaika nesukūrė tiketo efekto. Šioje parodoje irgi buvo vardų, bet jie nebuvu „nešančioji jėga“, išskirtinė kūrinių savybė – darbai neretai vidutinio ir mažo formato (diodai, objektais, ekranais, projekcijos, hologramos, juistikliai), kurie puikiai tiko didelėms dizaino centro „Artplay“ erdvėms.

Nepasitaisyti, mano nuomone, šiųmetinis bandymas suskaidyti bienalę į dvi erdves (viena parodos dalis buvo eksponuojama minėtame dizaino centre, o antra – Centrinės universalinės parduotuvės (CUM) ekspozicijų salėje). Ankstesnė ekspozicijos dislokacija vienoje Šiuolaikinės kultūros garažo centro erdvėje atrodė įtaigesnė.

Kalbant apie strategiją, pats paklausiau MŠMB komisaro Josifo Bakšteino, kokia yra Maskvos ŠMB strategija, kur link einama, ko siekiama? Jis atsakė, kad viskas atiduodama į kuratorius rankas: būtent jis sprendžia, kokia bus konkretės bienalės konceptija, kokie menininkai

Galbūt ši eksperimentavimo dvasia ir galėtų būti ivardinta kaip tam tikra MŠMB strategija?

Paties miesto, kaip pasaulinio kultūros centro identiteto, prasme – tai. Praėjusios bienalės paroda labiau priminė ataskaitinę, o P. Weibelis bent jau sukūrė struktūrą. Gaila tik, kad Maskva pernelyg lengvai iššaista savo milijoninį biudžetą vardo, o bendra ekspozicija nesuskamba taip, kaip derėtų, tai tarsi futbolo žvaigždžių rinktinė: po vieną visi talentai, o kartu žaisti nepavyksta. Ir tai gana ilgai tėsiasi. Kita vertus, abiejų bienalių parodos turėjo savitą formatą, kuris pabrėžė kuratoriaus svarbą.

Ka reiškia patekti į MŠMB? Ekspoziciją sudaro apie 80 darbų. Tai tikrai nėra daug. Tod kokia reikšmė menininkui patekti tarp išrinktų?

Neabejotinai menininkui tai pui-ki galimybė būti pastebėtam, o svarbiausia – patekti į konkretaus kuratoriaus akiratį. Kuratoriai migruoja, todėl su jais vienaip ar kitaip keliaja jų pastebėtų menininkų „sleifas“. Svarbi ir tai, kad atrinktas į bienalę patenki tarp pasaulinės reikšmės menininkų, daugiau ar mažiau arčiau tavo kūrybos sampratai.

Negalėčiau išskirti vieno kurio nors kaip ypač savito, mane paveikusio, sukrėtusio ar įsimintino kūri-

Bronė Neverdauskienė ir Monika Žaltauskaitė-Grašienė.
„Absoliuti lygybė“. 2011 m.

kažko, kas nebūtų pernelyg sudėtinga, bet ir nebanalu.

Gal todėl labiausiai patiko vienam iš specialiųjų MŠMB renginių Valstybinio ūnuolaikinio meno centre, vykusioje japonų parodoje „Žiemos sodas“, matytas Lyota Yagi kūriny „Vinilas“. Senas patefonas. Menininkas ištraukia Marlen Dietrich plokštelię, padarytą iš ledo, deda į ant patefono ir paleidžia groti. Ledui pamažu tirpstant, nyksta plokšteliės rievės ir garsas ima kisti, užsikerta, trūkinėja, galiausiai lieka tik švokštumas... Vakarų kultūros gyvenimo stilus panyra į pirmapradžių garsų chaosą. *Low budget*, bet kabina. Subtili ir paprasta, per akmirką išnyksta ir leidžia suvokti, jog viskas šalia: būtis – nebūtis.

MŠMB buvo pristatyta ir Lietuvos menininkų Gedimino ir Nomedos Urbonų instalacija „Splitnik“. Kaip į P. Weiblio technologizuotą pasaulį pateko palyginti netechnologiuota jų ateities auditorija?

Taip, technologinė prasme jų darbe buvo tik ekranas, rodantys sovietinį filmą „Daiktai ir žmonės“, tačiau vertinant iš konceptualios pusės – instalacija paremta rusų filosofo, diplomo Aleksandro Kukarkino knygoje „Anapus gerovės“ išdėstyta tuomet iš Vakarų besiskverbianti „sudaiktėjimo“, „brendingo“ ideologija. Ta ideologija daro atrodo juokingai, tačiau mums, ištrūkusiems iš posovietinės erdvės, ir suvokantiems, ką tai reiškia, juokinga stebeti, kad rusai vis dar lipa ant to paties grėblio: už didelius pinigus vis dar importuoja uždraustus vaisius iš Vakarų.

Instalacijos centre sumontuota futuristinė ateities studijų auditorija, regis, iš minėtos knygos viršelių, kuria iliuziją, lyg patektum į knygos griaučius. Laipinės pakopos visus masino užlipti ir pasėdėti. Tokiu būdu kūrinių automatiškai tapo diskuojant aikštelle.

Pabandyk apibréžti pagrindines bienalėje išryškėjusias ūnuolaikinio meno tendencijas, dominavusias stilistikas, koncepcijas. Kas svarbu ūnuolaikiniams pasaulio kūrėjui? Ir ar galima bandyti įžvelgti geografinius skirtumus mene? Ar meno neberibota pilietybė?

Dominuoja globalios konceptcijos, daug dėmesio skiriama socialinėms, komunikacijos trūkumo, ekologijos, terorizmo ir pan. temoms. Iš esmės pasaulio menas suvienodėjo. Tradicinėmis technikomis paremtame mene dar gali ką nors savo sugalvoti, kad kitas taveč neatkartotų, o šitam lygmeny visus „perspaupti“ gali tik technologijomis. Tačiau joms reikalingi labai dideli pinigai.

Vis dėlto ūnuolaikinis menas tėra globalinių dalykų refleksija. Menininkas nebe šauklys, greičiau – socialinis darbuotojas. Jis turi dalintis su žiūrovu savo įspūdžiais, padėti jam susikurti savo poziciją į ūnuolaikinį meną. Savotiška budizmo nuštūtimo perspektiva. Esmė nebe forma, ne estetika ir netgi ne informacija, o pastovi vieno formato transformacija į kitą, nuolatinis kitimas. Turi būti pasiruošęs, kad viskas, ką šia akimirką bandai įsisamo-ninti, netrukus išnyks.

Tai kur tada einam? Koks bus ateities menas? Ar, apsilankius didžiosiose pasaulio bienalėse, galima kalbėti apie kokias nors vizonieriskas gaires?

Pasikeitęs yra pats poreikis. Žmogus nebesupranta ūnuolaikinio meno, nes nespėja jo įvertinti. Šiandieninio meno esmė – nebe medijos ar tarpdiscipliniškumas, vizualumas ar vis populiarėjančios socialinės akcijos. Tačiau tu pereini parodinę erdvę ir viskas baigiasi. O žmonėms reikia religijos ir tikėjimo. Jie nori gauti atsakymus į savo klausimus ar bent jau pažadą jų sulaukti. Tuo tarpu ūnuolaikinio meno teorijos paneigė menininko mesijo vaidmenį ir panaikino tikėjimą. Nebéra kam užduoti klausimų, menas tapo socialiai abstraktus. Žmogui nebéra kada susidaryti savo nuomonės, jis net kelti klausimų nebegali, nes ūnuolaikinis menas patys juos retoriškai iškelia. Žinojimą, kad kažkas vis dėlto yra tikra, ir tikėjimą, kad tai galėtų būti atspirties tašku, pakeitė kriūva teoriją ir trumpalaikių informacinių ženklių mirksėjimai. Tada meninės belieka vertinti tik kaip būsimą šamanizmo erą, kurioje dominuoja kuratorius. Menininkų greit

T.V. Santosh. „Pjudymas“. Fragmentas. 2007 m.

ar kūrinių rinkinių bus pristatomi bienalėje. Pasak J. Bakšteino: „Paraprasciausiai siekiame priešingybės. Ir nors skaitmeninėmis technologijomis meną jau seniai kuria daug menininkų, turime progą visa tai apmasyti kritiškai. Svarbiausia – išsaugoti medijų lygybę.“

Vadinasi, realiai neegzistuoja jokia aiški MŠMB strategija ir tai, mano nuomone, yra šio renginio silpnė. Dar vienas didelis minusas – bienalė vyksta tik mėnesį.

Kodel P. Weibelis sutiko kuruoti Maskvos projektą? Anot jo, yra tik keli miestai, kur dar galima eksperimentuoti: Maskva, Šanchajus, Niujorkas. Daugelyje bienalių jau yra nusistovėjusios tradicijos: apibrėžtos strategijos, formatai, nebegali nieko keisti (pvz., Berlyne, orientuotame į politiškai angažuotų kūrinių pristatymą). O čia – kylančios centralės, jie dar vystosi, kunkiliuoja, investuoja...

ar kūrinių rinkinių bus pristatomi bienalėje. Pasak J. Bakšteino: „Paraprasciausiai siekiame priešingybės. Ir nors skaitmeninėmis technologijomis meną jau seniai kuria daug menininkų, turime progą visa tai apmasyti kritiškai. Svarbiausia – išsaugoti medijų lygybę.“

Vadinasi, realiai neegzistuoja jokia aiški MŠMB strategija ir tai, mano nuomone, yra šio renginio silpnė. Dar vienas didelis minusas – bienalė vyksta tik mėnesį.

Kodel P. Weibelis sutiko kuruoti Maskvos projektą? Anot jo, yra tik keli miestai, kur dar galima eksperimentuoti: Maskva, Šanchajus, Niujorkas. Daugelyje bienalių jau yra nusistovėjusios tradicijos: apibrėžtos strategijos, formatai, nebegali nieko keisti (pvz., Berlyne, orientuotame į politiškai angažuotų kūrinių pristatymą). O čia – kylančios centralės, jie dar vystosi, kunkiliuoja, investuoja...

Nepatogūs klausimai

Nauji filmai: „Barzakh“, „Raminas“, „Stebuklų laukas“

Živilė Pipinytė

Šią savaitę kino teatrų repertuarė radau net tris pilnametražius dokumentinius lietuvių režisierų filmus – Mindaugo Survilos „Stebuklų lauką“, Manto Kvedaravičiaus „Barzakh“ ir Audriaus Stonio „Raminą“. Tiesa, prie dviejų iš jų atsira- dė Lietuva neprisidėjo finansis- kai: „Barzakh“ prodiusavo suomiai, „Raminą“ – latviai. Tačiau sutikite, pamatyti lietuvių autorų dokumentinį filmą ne kino festivalio progra- moje pasitaiko retai. Ar situacija iš tikrųjų keičiasi į gera, kaip bus toliau? Todėl ir pasiryžau užduoti ke- lis nepatogius klausimus.

Visi trys filmai jau sulaukė palankių vertinimų, o Berlinalės „Panoramos“ programą šiemet atidarės „Barzakh“ – ir ne vieno tarptautinio prizo, jie rodomi svarbiuose fes- tivaliuose. Vienintelis, kuriam ne- kilo pretenzijų dėl profesionalumo, – „Raminas“. Stonys virtuožiskai suliejo seno gruzinų intymininko gyvenimo istorija, jo vienatvę ir fil- sofinę parabolę, išvengdamas ir akivaizdžių „siūlių“, ir perdėto sen- timentalumo. Stonio dokumentinis kinas keičiasi, bet režisierius nuo- sekliai skverbiasi gilyn už matomos, kitų dažniausiai tik fiksujamos tikrovės.

Debutanto Manto Kvedaravičiaus profesionalumo stoką užgožia jaudinanti tema ir sugebėjimas pra- sismelkti ten, kur profesionaliam kinematografininkui patekti būtų sunku.

ATKELTA IŠ 4 PSL.

nebereikės – spręs šamanas. Galima pamanyti, kad aukštosiomis meno mokyklose būsimas menininkas supažindinamas su technikomis ir aibe instrumentų, su galimomis jų vartojimo pasekmėmis, bet jam ne- išaiskinamos priežastys – dėl ko reikiaria kurti? Koks meno tikslas?

Be pagrindinės parodos, MŠMB vyksta ir nemažai įvairių specialių renginių, projektų. Šiemet tarp MŠMB specialiųjų renginių buvo pristatytais ir tavo kuruotas Klaipėdos kultūrų komunikacijų centro projekto „Estetika vs. Informacija. Vol. 2“. Ką reiškia patekti tarp specialiųjų renginių?

Viena iš priežascių prisistatyti ten- kita kritinė erdvė (po atidarymo sulaukėme labai įdomių recenzijų). Galbūt reikėjo pristatyti tik vieną menininką, bet norėjosi parodyti visą Baltijos šalių paletę. Rinkau au- torius ar jų ciklus ir bandžiau pole- mizuoti su P. Weibeliu koncepcija. Ar kūrinys, kaip estetinis reiškinys, gali prilygti informaciniams prame- šimui, kitaip tariant, ar įmanoma taip pat aktyviai, suprantamai, įdomiai, paveikiai perteikti estetinę in- formaciją, kaip ir menu vadina grynają informaciją? Manau, jei in- formacijoje nėra estetikos, jí tam-

Trejus metus tyrinėjės Čečenijos dingusiųjų be žinios problemas, antropologas Kvedaravičius filme at- siskleidė visai ne kaip mokslininkas, o kaip jautrus stebėtojas, sugeban- tis perteikti savo ir filmo personažų išgyvenimus sukrečiančiais ir poetiš- kais vaizdais. Iš asmeninės patirties gimus „Barzakh“ – unikalus dokumentas, bet bijau, kad antrą kartą nepavyks pakartoti, kad ir kokia temą rinktysi režisierius. Kine panašiai kaip ir literatūroje – debiu- tas gali nustebinti originalumu ir naujumu, antras kūrinys jau parei- kalauja ir amato.

Panašiai, manau, atsitiko Min- daugui Survilai, nors antrajį savo fil- mą „Stebuklų laukas“ jis taip pat fil- mavo ne vienus metus. Būtent tai ir nustebino labiausiai, nes filmas dvelkia socialumo imitacija: filmo pabaigoje apie „Stebuklų lauko“ herojus – benamius iš Kariotiskių šiukšlyno – nesužinojau nieko daugiau nei pradžioje. Toks įspūdis, kad tie režisieriai arčiau prisileidė žmonės iš tikrujų jo ir nedomina, ant- raip jis būtų pabandęs su jais pasi- kalbėti, paklausinėti, kas atsitiko. Užuot tai darės, Survila ilgesingai stebi graudžias savo herojų šventes, jų buitį, asmenines peripetijas, pa- našiai kaip tai daro Budos miško gy- ventoju filmė išjuokti bulvarinių leidi- nių žurnalista. Tarsi Survila bijotų atverti jų vidų, nes ir pats abejota, ar ten kažkas yra.

Per du transformacijos dešimtmečius posovietinėje erdvėje sukurta šimtai dokumentinių filmų apie

benamius, šiukšlynų gyventojus, at- stumtuosius. Matyt, todėl, kad jie tapo ryškiausiais pasikeitusios tikrovės ženklais. Regis, parodyta, „aprašyta“ viskas, atsirado naujos dokumentinio kino klišės. Atėjo lai- kas pažvelgti giliau. Todėl iš „Stebuklų lauk“ tikėjau daugiau nei tik akivaizdžios autoriaus užuoja- tos.

Bet čia, ko gero, ir glūdi didžiau- siai mūsų dokumentinio kino pro- blema – požiūris į tikrovę. Deja, jis dažniausiai paviršutiniškas. Jūratė Samulionytė filme „Šanchai Ban- zai“ tiesiog pasišaipė iš degradavu- sių Šnipiškių gyventojų. Pasišaipė ne piktai, o švelniai, bet nesugebė- jo paslėpti savo požiūrio į herojų tikrovę, kuri jai atrodo gana egzo- tiška, ir konstatavo situaciją, kad tokiai žmonių ir tokiai vietų Vilniuje yra. Tomas Bručas asmeniška pati- rimi grįstuoje „Čeburekų pardavė- juose“ pabandė pasiaiškinti specifiš- ką buvusių bendradarbių situaciją bei kurortinės atmosferos sufor- muotąjų požiūrij į gyvenimą, bet re- žisieriai pristigo ir profesionalumo, ir gebėjimo formuluoći mintį vaiz- dais, iš minčių apskritai, tad filmas nuslydo dar vienu egzotiškai ir ko- miškai atspindėtu paviršiumi.

Apskritai lietuvių dokumentinio kino kūrėjų jausmai nuolat syruo- ja tarp humoroo, sentimentalumo ir paradiškumo. Pastaraisiais metais sukurtas ne vienas senų ir naujų lai- kų veikėjo, kūrėjo portretas tik pa- brėžia lietuvių dokumentikos iner- ciją – žiupsnelis poetiškų vaizdų,

pa tiesiog dokumentika. Pristatyda- mas 7 autorų (lietuvių Svajonės ir Pauliaus Stanikų, Bronės Never- dauskienės ir Monikos Žaltauskai- tės-Grašienės, Juozo Laivio, latvių Dacės Džerinės, Ginto Gabrano, estų Maarit Murkos, Deneso Far- kaso) projektus laveruoja ant šios briaunos.

Renginių gausa, šimtapcentinis galerijų užimtumas, pasaulinės žvaigždės – ar MŠMB užvaldo Maskvos dėmesį?

Meno renginiai ir specialūs pro- jektai vyksta visur, pagrindinės me- no erdvės okupuotos. Bet būnant Maskvoje tikrai nesijaučia, jog miestas alsuotų vien tik meno plau- čiais. Manau, kad mažesnio kalibro miestas galiapti tik privalumu organizuojant pasaulinį renginį. Pa- vyzdžiu, Vilnius ar Klaipėda. Svar- biausia, kaip privilioti žmones. O kodėl šiuo atveju reikia vykti į Maskvą? Gal teisingai P. Weibelis pasakė: „Man patinka Rusija, nes jai netruksta išteklių. Jie rusų tau- tai žada tvirtą ateitį. Niujorkas pa- mažu praranda savo galybę, gyve- na skolon. Igus metus buvome įpratę matyti judėjimą iš Rytų į Va- karus. Tačiau dabar srovės kryptis pasikeitė, Rusija atsidūrė šių prie- šingų srovų sankirtoje. Maskva yra lyg dvigubi vartai, atsiveriantys į chitektūriniai eksponicijų sprendimai. Parodinės Venecijos erdvės yra sudėtingos šiuolaikinio meno eks- perimentams. Todėl neretai bando- ma instalacijas „pritraukt“ prie erdvės. Pasigedau eksponavimo es- tetikos. Buvo tikrai gerų darbų, bet

Šiemet lankeisi ne vienoje bienalė- je. Gal galėtum palyginti Maskvos ir Venecijos bienales?

Venecija tapo savo išskirtinė šiuolai- kinės dailės „Euróvizijs“. Kas laimi, į to meną toliau ir orientuojamas. Problematiškiausia Venecijoje ar-

Svajonė ir Paulius Stanikai.
„Šaistaibės diržas“. Fragmentas.
2011 m.

chitektūriniai eksponicijų sprendimai. Parodinės Venecijos erdvės yra sudėtingos šiuolaikinio meno eks- perimentams. Todėl neretai bando- ma instalacijas „pritraukt“ prie erdvės. Pasigedau eksponavimo es- tetikos. Buvo tikrai gerų darbų, bet

„Barzakh“

pokalbių fragmentai, kuriuose trum- pam užsimenama apie skaudžius dalykus, apibrėžiami nuopelnai ir pasiekimai. Rašytojos Jurgos Iva- nauskaitės (Agnės Marcinkevičiūtės „Šokis dykumo“), Prezidentės Da- lios Grybauskaitės (Donato Ulydo „Prezidentės portretas“), dirigento Sauliaus Sondeckio (Aloyzo Jančoro „Mocarto obuoliai“) kino portretai labiau primena gyvenimo būdą ir stilių propaguojančias televizijos laidas. Žodžiu daug, esmės vis dėl- to trūksta. Žmogus savaimė jų au- toriams atrodo neįdomus, gilesnių atsvirėmų „ne į temą“ net nesie- kiama, nors, regis, istorinio fono ga- lima tik pavydėti – kada paskutinį kartą taip ryškiai keitėsi lietuvių visuomenė?

Todėl kyla dar vienos klausimas. Ką rodytume, jei reikėtų surinkti fil- mų programą, atskleidžiančią, kaip per pastaruosius dviešimt metų

pasikeitė Lietuva ir lietuviai? Patei- kiančią svarbiausias jiems iškilusias problemas? Apibūdinančią jų san- tykių su praeitimis ir parodančią, ar požiūris į praeitį keitėsi? Tikrai ne įvairiems jubiliejams televizijų pa- gamintus dokumentinius filmus, kuriems geriausiai tinka neseniai rusų kritikų nukaltas žodelis „seru- cha“ („pilkybė“).

Trauminės patirties vaizdai mūsų kine, žinoma, egzistuoja – jি iškyla Šarūno Barto, Audrius Stonio, Arūno Matelio, Julijos ir Rimanto Gruodžių filmuose. Bet ar nepa- gesime to kasdienio gyvenimo fik- savimo, iš kurio, pasak kinotyrininkės Zaros Abdulajevos, mūsų dienų mene ir išauga šiuolaikinio gyvenimo tragedija? Gerai, kad ją sugeba atskleisti Audrius Stonys ar Man- tas Kvedaravičius. Bet gal jų filmų neužtenka, kad susimąstyti, kur atsidūrēme ir kas esame?

tybinės reikšmės renginius. Kultū- ros ministrė finansuoja tik Lie- tuvos reprezentavimą Venecijos bienalėje. Jei nori dalyvauti kitur, kad ir MŠMB, tai jau tavo asmeni- nis reikalus susirinkti lėšas. Ar tokiu būdu neapribojamos šalies ir menininkų pristatymo galimybės?

Į ši klausimą sunku būtų atsaky- ti vienareikšmiškai. I MŠMB Ur- bonai buvo pakvesti P. Weibelio, nes atitiko jo, kaip kuratorius, koncepciją. Vadinas, tu kaij menininkas jau esi ir greičiausiai liksi kuratorius žiūros lauke, o tai svarbu, nes tas pats kuratorius gali tave pa- kvieсти sudalyvauti ir kitoje pasau- linėje parodoje. Antra vertus, jei jau tave pastebėjojis, tai pastebės ir kitis kuratoriai. Gal tai net naudingiau menininkui, nei būti pristatomam valstybės, nes patenk i savo tą kuojojamą pasaulinį tinklą. Tuo tarpu su valstybe niekada negali būti tikras dėl ateities.

Antra vertus, Kultūros ministe- rija galėtų turėti fondą menininkų dalyvavimui ir kitose bienalėse, jei menininkas kviečiamas jose daly- vauti.

Dėkoju už pokalbi.

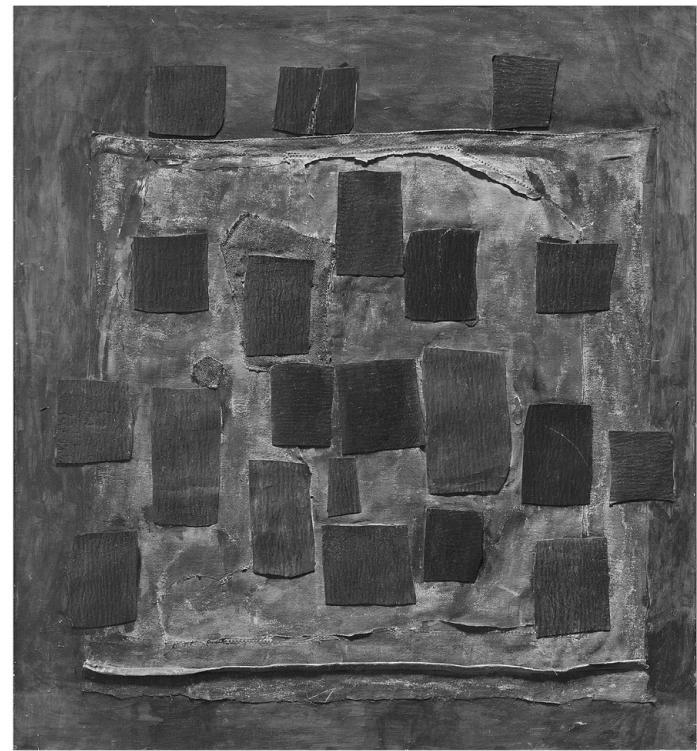
PARENGĖ GODA GIEDRAITYTĖ

Mecenatystės ypatumai

ATKELTA IŠ 1 PSL.

miršti autoriai), tęsiant numatomomis programomis, specialiai kuriamomis vaikams, mažiau žinantiems suaugusiesiems bei šalies svečiams, ir baigiant jau dabar gaunama nauda specialistams. Kaip minėjau, apie ateity kalbėti dar sunkoka, bet dabar pasiekiamas (nufotografuota, klasifikuota ir į internetinę svetainę perkelta, trumpais aprašymais pristatoma) kūrinių fondo dalis jau yra naudinga gilinant net menotyrines žinias. Žinoma, matytis reprodukcijas yra ne tas pats, kas originalus, tačiau aš asmeniškai per šią prieigą atradau labai daug man vertingų autorų. Pavyzdžiu, absoliučiai susižavėjau Rimtauto Gibavičiaus serijiskumu, apie kurį anksčiau galėjau tik paskaiti puikioje Ingridos Korsakaitės 1995 m. studijoje. Kol neatsirado MMC duomenų bazė, nicko nežinojau apie Darių Joneiką, kurio minimalistiniai dienoraštiniai piešiniai sudomino savo pobūdžiu. Man svarbu ir tai, kad reitai pasirodantys ar intravertiskos natūros menininkai kaip Lidija Dubauskienė, Eglė Kuckaitė, Edmundas Saladžius ir kiti nepasimeta judriame dailės eterje, o ju kūrinių yra pasiekiami. Seni katalogai ar trumpi atpasakojimai per paskaitas niekaip negalėtų to kompensiuti. Net ir ne pačios tobuliausios kokybės apsilankymu pas menininkus videodokumentacijos internetinėje svetainėje turi išliekamą vertę, nes nemaža dalis archyve pristatomų autorų yra gana garbus amžiaus ir gali nebesulaukti kito kartoto, kol kas nors ateis pasidomėti jų kūrybos aplinkybėmis, motyvais, intencijomis.

Man šis projektas išspūdingas net kaip kultūrinis, bet ir kaip socialinis reiškinys. Pirma, šie žmonės savo finansiniu įnašu ir sunkiu darbu iš esmės keičia dabartinės Lietuvos turtingo asmens įvaizdį, nes pasiūlo kitokį (nei tik mėgavimosi) prasmingo gyvenimo būdo modelį,

Kazimiera Zimblytė. „Kompozicija“. 1968 m.

IS MODERNAUS MENO CENTRO ARCHYVO

taip pat kitokį požiūrį į kultūrą. Antra, reabilituoja menininko statusą. Profesionaliai kuriantis žmogus dabartinėje valstybėje neretai traktuojamas kaip parazitas, naikinantis biudžetą, o ir to meno suvokėjas retai igali pirkti kūrinių (t.y. sumokėti už darbą) arba nemato prasmės tą daryti. Formuojant MMC kūrinių fondą, atsiskaitymai už kūrinius nėra pašalpa, o teisėtas atlygis ir ivertinimas. Juolab kad kūrinių atsiduria viešai prieinamoje vietoje – t.y. toliau cirkuliuoja kultūros laukke, netampa kieno nors svetainės įkaitu. Esu tikra, kad daugeliui menininkų(-iu) domėjimas jų kūryba padėjo atgauti moralinę ir gal net finansinę savigarbą. Todėl net jei ir buvo išsigyta kūrinių, kurie vėliau galėtų pasirodyti mažiau aktualūs, žvelgiant iš platesnės perspektyvos – tai yra vis tiek pozityvus veiksma.

Vienas dažniausiai kylančių klausimų – kuo MMC iš esmės skirsis

nuo Nacionalinės dailės galerijos (Lietuvos dailės muziejaus padalinių)? Misija, vieta mieste ir pastato pobūdžiu institucijos, ko gero, panašios, bet labai skiriasi turiniu. MMC analizėje teigama: „Pagal LDM internetinėje svetainėje pateiktą kūrinių nuo 1960–1990 m. skaitmenizaciją ir turint galvoje ekspozicijoje NDG esančius kūrinius, matyt, kad LDM fonduose yra tik kelios dešimtys (apie 46) autorų pavardžių, kurios sutampa su MMC pristatomais (MMC šiuo metu yra 155 autorai, sąrašas dar ilges“). MMC išsiskiria su jokiu muziejumi nepalyginama išsamia fotografijos kolekcija. Pristatomų fotomenininkų darbai renkami kūrinių grupėmis, o ne pavieniais darbais. Taip galima būtų pasakyti ir apie grafikus – pristatomai ištisi ciklai. Imponuoja ir tai, kad išsigyjami ne tik ekonomikos tapę tapybos darbai, bet domimasi ir piešiniais, o tai la-

bai išplečia konkrečios kūrybos suvokimą. Žinoma, kiekvienas menininkas yra atskira istorija su savom ypatybėmis, todėl taisylė, koks žanras ar spektras j(j)a geriausiai atskleidžia, negali būti nustatyta, turi būti kaskart išrandama. Kūrinių fondas yra toliau pildomas, tačiau ne visus numatyti autorių darbus pavyksta išsigyti.

Neatmetama galimybė tolimoje ateityje susisiesti su NDG, o iki tol net menamą konkurenciją planuoja grįsti bendradarbiavimą: jau dabar NDG parodomos yra skolinai kūrinių, galų gale numatoma muziejaus vieta (greta NDG) veikiai abiem pusėms pritrauks lankytojus, nei vers juos rinktis, į kurį muziejų eiti. Galiausiai kultūra pasižyminti valstybės visuomet turi bent kelis privačius muziejus, kurie eliminuoja vieno požiūrio egzistavimą, o tai yra labai svarbi sveikos aplinkos dalis.

Stambus išnės iš kultūrų iš dalių naujai rašo jos istoriją, o nauja įtaka visuomet sukelia daug aistrų. Tai mes gerai žinome iš istorijos – Sorošo šiuolaikinio meno centro veiklos 1993–1999 m., jo direktore 1993–1998 m. buvo Raminta Jurėnaitė. Šiai veržliai, ambicingai dailėtyrinkei ir kuratorei tenka reikšmingas vaidmuo ir čia, anot MMC iniciatorių: „Fondas sudaromas konsultuojantis su menotyrininku, aktyvia šio meno raidos etapo dalyve prof. Raminta Jurėnaitė. Tačiau pagrindinė patarėja vis dėlto yra pati Lietuvos dailės istorija, kurioje natūraliu būdu vieni autorai iškilę kaip labai ryškūs, kiti mažiau, treti visai pramykę (neinstitucionaliuoti). Suklysti dėl kūrinių meninės kokybės ar reikšmingumo čia beveik neįmanoma, nes kolekcija veikia ne galerijos, o muziejaus principu – autoriai ne atradinėjami, o surinkami jau aistrast ir išvirtinti ar ištirtinė.“

Pripažistu, kad R. Jurėnaitės įna-

šas ir tuomet formuojuant Lietuvos dailės peizažą, ir dabar – atpažistant bei tiriant pripažintus kūrėjus – yra nenuginčiamas ir ženklus. Tačiau diskutuočiau, ar dailės istorija gali klostytis natūraliu būdu. Su tuo kategoriskai nesutiko meno istorikė Griselda Pollock (*Differencing the canon: feminist desire and the writing of art's histories, London and New York, Routledge, 1999*) savo išsamiai tyime apie kanono gaminimo mechanizmą ir jo veikimo principus. Mano išsivaizdavimu, MMC turėtų suprasti, kad objektivios istorijos veiksny, nors geidžiamas, neegzistuoja, o formuojamasis fondas pats iš dalių tampa vertybės kūrėjų, todėl šis darbas yra itin atsakingas. Žvelgiant atgal greičiausiai labai daug nebegalima pakeisti (o tik sukaupti ryškesniuosius), nors ir tai – pasikeičę Kazimieros Zimblytės kūrybos vertinimas rodo ką kita. Tačiau didžiausia atsakomybė užgula renkant jaunuju menininkų kūrybą, peržiūrint paskutinių dešimtmečių galimus pretendentus. Nes muziejaus veiksmai automatiškai bus traktuojami kaip autoritetinė proceso išdava, bent jau žmonių ne iš dailės srities. Jei konkretiai – muziejus turi tą „stebuklingą lazdele“, kuri, pavyzdžiu, galėtų visai be reikalo taikomuoju menu laikomus kūrinius iš keramikos (pvz., Audrius Janušonio), tekstileis (Laimos Oržekauskienės, Eglės Gando Bogdanienės) paversti pilnaverčiais šiuolaikinio meno objektais, kokie jie ir yra. Kitaip tariant, be jokios abejonių, diskutuoti bus apie ką. O diskusija yra vienas svarbiausių gyvybingos terpės požymių. Dėl šios ir visų aukšciau išvardintų priežascių Danguolės ir Viktoro Butkų iniciatyvą labai palaikau, tikiu, kad ši intervencija privers mus visus pasitempti ir aktyviai dalyvauti kuriant ateities dailės istoriją. Nes kanono gamyboje dalyvauja ir menotyrininkai. Tad nepraleiskime progos.

Plečiant domėjimosi ribas

Tapyba iš Estijos Senamiesčio menininkų galerijoje-dirbtuvėje

Aistė Paulina Virbickaitė

lims grėsmė užsidaryti savyje yra didelė, o to pasiekimė liūdnos.

Draugauti ir dalintis – apsimoka. Geras to pavyzdys – renginys „Jaujojo tapytojo prizas“, kurio organizatoriai dailiai iššoko iš beuživeržiančio nuobodulio rato, pakvietę dalyvauti ir jaunus latvius bei estų menininkus. Rezultatas – į konkursą vėl sugrūžusi intrigą žiūrovui, padidėjęs azartas dalyviams ir dėmesys renginiui iš to paties „užsienio“. Žodžiu, „visi laimi“ situacija, atsiradusi nepabijoju ir nepatingėjus pasikvesti artimiausią kaimyną.

Ši paprastą, bet gan efektyvų dailyką, atrodo, suprantą ir Senamies-

čio menininkų galeriją. Praėjusiais metais čia vyko tapytojų iš Latvijos paroda, o šiuo metu galerijoje eksponuojami trijų jaunų estų tapytojų darbai. Viena iš jų – net gana garsi ir įdomi ne tik Estijos kontekste menininkė. Spejus, tai kol kas didžiausio kalibro menininkė Senamiesčio jaunųjų menininkų galerijos istorijoje. Maarit Murka (g. 1981) – aktyvi menininkė, jos tinklalapuje gausu informacijos apie dalyvavimą tarptautinėse meno mugėse, festivaliuose, parodose galerijose ir muziejuose. Jos didelio formato fotorealistiniai paveikslai buvo pristatyti šių metų Vilniaus meno mugėje ir

tenka tik apgailestauti, kad nė viena lietuvių galerija nesugalvojo čia surengti šios menininkės persona linės parodos.

Senamiesčio menininkų galerijoje eksponuojamas tik vienas jos kūrinių, sudarytas iš dviejų dalių. Tai – 16-os paveikslų ciklas ir videofilmas. Nedidelio formato monochrominiuose paveiksluose realistiskai ištaptas vienos moters portretas. Veidas ryškiai atspindi stiprius emocijas, kurios nesiekisdamos keliauja iš vieno paveikslėlio į kitą, moterai keičiant tik galvos padėtį, žvilgsnio trajektorija ar mimiką. Taip, tai kino kadrai. Tapytoja pasiėmė trum-

pą ištrauką iš prancūzų filmo „Žaninos d'Ark kančia“ („La Passion de Jeanne d'Arc“, 1928 m.), kurioje rodoma nukirpta plaukais Žana d'Ark (aktorė Renée Jeanne (Maria) Falconetti) prie egzekuciją. Paimtą ištrauką menininkė iškadroavo iš siuos atskirius kadrus realistiškai ištampė. Tuomet šiuos paveikslus fotografavo ir sumontavo į videofilmą, kuris rodomas šalia.

Net gana komplikuotoje galerijos erdvėje eksponuojamas kūrinių išlieka įtaigus. Akivaizdu, kad autorei vienodai svarbu ir koncepcijai.

NUKELTA | 7 PSL.

Vilniaus bienalizacija?

Tarptautinė metalo meno bienalė „Metalofonas“ LDS galerijoje vitrinoje

Jurgita Ludavičienė

Metalo menininkai – ne taptojai ar fotografai, kuriems sukurti kūrinį kartais pakanka ikvėpimo ir vienos nakties tą ikvėpimą perkelti ant plokštumos ar į juostelę. Metalo darbai gimsta gerokai lėčiau, jiems reikia daugiau laiko tiesiog fiziskai, ir kūryba dažnai kainuoja gana nepigiai. Kurlink taikau? Prie nuostabos, kad tuo pačiu metu Vilniuje atsidarė dvi metalo menui skirtos bienalės. Negana to, abi jos turi ir tą pačią temą – „Vilnius“, ir dalyvauja jose tie patys lietuvių menininkai. Ar ne per komplikuota tiems patiemis žmonėms verstis per galvą rengiant kūrinius ir vienai, ir kitai bienalei, vieną dieną bėgti į vieną atidarymą, o kita – stovėti jau kitame, vargais negalais spėjus pabaigti kūrinius? Ir šiaip – kuo skiriasi dalyvavimas tarptautinėje emalio bienalėje, jau septintą kartą organizuojamoje galerijos „Meno niša“, ir tarptautinėje metalo meno bienalėje „Metalofonas“? Emalis juk irgi priskirtinas metalo meno arealui?

Keista bienalių sankarpa spalio vidury, ir jų tarpusavio snytikis sunkiai suvokiamas. Ar jos lenktyniauja viena su kita? Ar koegzistuoja, viena kitą papildydamos? Teoriškai protingiau atrodytu antrasis modelis, juolab jį galima būtų plėsti ir testi, sujungiant abi bienales į vieną didelį metalui skirtą renginį, bet praktiskai, ko gero, situacija artimesnė pirmajam, kuris regisi mažiau produktyvus. Bet šios pastabos akivaizdžiai adresuotinos ateicių. „Po mūšio kumščiais nemojuojama“, sako rusų patarlė, taigi tenka konstatuoti metalo bienalizaciją, ir tiek. Aišku, kad ir mūšio nėra. Yra pradžia, nes bienalių antri metai – dar tik kūdikystė, ir aiškesnis savo vaidmens Vilnius miesto meninėje scenoje suvokimas organizatoriams tikriausiai dar laukia.

Katarina Siposová (Slovakija). Smeigės „Ne Gordijaus mazgas“. 2011 m.

Bet kokiui atveju, priekaištanti ir baksnoti pirštu į neaiškumus visa da lengviau, nei daryti. Todėl manau, kad šiuo atveju svarbiausias yra pats bienalės egzistavimo faktas. Faktas, jog „Metalofonas“ atsirado, taip sakant, „iš liaudies“, metalo menininkų noru ir pastangomis – vadinas, yra reikalingas patiemis autoriams reiškinys, o ne eilinis „projektas“, skirtas kokiai nors statistikai pagerinti. Išlaikyta vieta, kurių kitą kartą tikriausiai nebeužteks – LDS salono vitrina prie ŠMC. Laibai įdomu stebeti pastarosios vietos pliusus ir minusus, vitrinos kaimynų kaitą ir su tuo susijusias konotacijas. Pliusai neabejotini – ekspozicinė erdvė veikia dviečių keturias valandas per parą. Praeivai norom nenorom įtraukiami į ekspozicijos aptarimą. Dar įdomesnė kaimynystė – pirmają bienalę remino naktiniai klubai, tačiau jų neoninės reklamos rodėsi gana kuklios, tuo tarpu balti vitrinose įtaisyti „langai“, pro kuriuos žvelgė juvelyrika, iš karto traukė žvilgsnį. Šikart vis-

zuoti atsiunčiamų kūrių meninę kokybę, ji aukojama geografijai. Bet kita vertus, kaip rodo kitų tarptautinių bienalių patirtis, ilgainiui atsiranda tinkamas dalyvaujančių šalių ir kokybės snytikis, o ir kūrių atranka užima jai priklausančią vietą. O dabar dviečių trys menininkai rodo savo tikrą ar įsivaizduojamą snytikį su sostine. Vilnius keistu būdu atsispindi Kornelijos Gerikaitės ir Eimanto Ludavičiaus skardinių dėžučių eilėje, kurių dangteliuose – iškilios ar įdubusios bambos. Dėžutės kaip pilvai – tikriausiai pilni Vilniaus vaizdų su Vilniaus istorijos trupinėliais, pavyzdžiu, barokinė opera (kurios vaiduoklis persekoja autorijau gerus penketą metų, ne padėjo net atkurtas Žemutinės pilies maketas). Vilnius kaip kančios vieta keistai suskamba Birutės Stulgaitės nukryžiuotoje vinyje – nors kryžiaus slersinio nėra, jis vis dėlto aiškiausiai regimas. Sandros Mašaškevičiūtės Vilnius oponuoja savo sintetiniu „klubiniu“ pavidalu – pro organinio stiklo akius galima

pamatyti naktinį gyvenimą. I naktinį miestą nurodo ir Aurelijos Šimkutės-Endrikės išdidinta miegančios būtybės figūra, deja, ji praranda savo grakštumą ir žavesį, kuriuo pulsoja maži šios autorės juvelyriskos darbeliai, apgvendinti panašių būtybėlių. Juvelyriskos perkėlimas į mažąją plastiką nereiškia vien maselio pakeitimą.

Vytautas Matulionis ir Uri Shapira (Izraelis) pretenduoja į juvelyriskos bei tapybos sintezę, o Romualdas Inčirauskas kūrinio dydžiu varžosi su jau aprašytu indėnu, tačiau įsivaizduojami mūšiai, kuriuos kariauja autorius, rikiuodamas žalvarinius kareivėlius, bendrame bienalės kontekste neatrodo nei naujai, nei pergalingai – greičiau atvirkščiai. Užtat Heidemarie Herb (Italija, Vokietija), iškabinusi sidabruotą augalų kolekciją, nubraukia visus klausimus ir sąsajų paieškas – metalinis herbariumas, kuriamo sidabro sulinkinti trapūs augalai primena *hortus conclusus* (lot. uždaras sodas), gali egzistuoti bet kuriamo mieste, taigi ir Vilniuje. Metalo darbai iš Izraelio, Italijos, Vokietijos, Lietuvos, Slovakijos ir Rumunijos koegzistuoja vienas su kitu, kontrastuodami savo pavidais, papildydamis vienas kita ir plėsdami metalo meno sampratą žūrovo akyse. Neabejotinai tai ir yra pats didžiausias pliusas. O minusas – „bienalizacijos aukos“, autoriai, dalyvaujantys abiejose parodose su panašiais darbais – turėtų, reflektuojant bienalę, išsišpręsti ir išnykti savaiame. Nes yra i ką ir lygiuotis – Kauno teksilių bienalė, šiuo metu užtvindžiusi visą laikinąją sostinę, išgirdėjo nuo to, kad kažkas kadaise susirinko ir pasakė: dom. Taigi ir „Metalofonui“ įmanoma suskambeti visu balsu, atkakliai, bet protingai bienalizuojant Vilnių.

Paroda veikia iki lapkričio 10 d.
LDS galerija vitrina (Vokiečių g. 2, Vilnius)

ATKELTA IŠ 6 PSL.

ja, ir atlikimas. Cia tikslu ir apgalvota viskas. Juokinga, bet paminėti verta net netradicinius, tačiau itin kokybiškus ir pasiteisinančius... paveikslų rėmus. Taip pat – fotorealistikai „sausai“ ištapytų paveikslų faktūrą. Daug dėmesio skirianti gruntu autorė faktūriskumu sukuria atsvarą šaltai tapybos stilistikai ir taip papildo dramatišką temą.

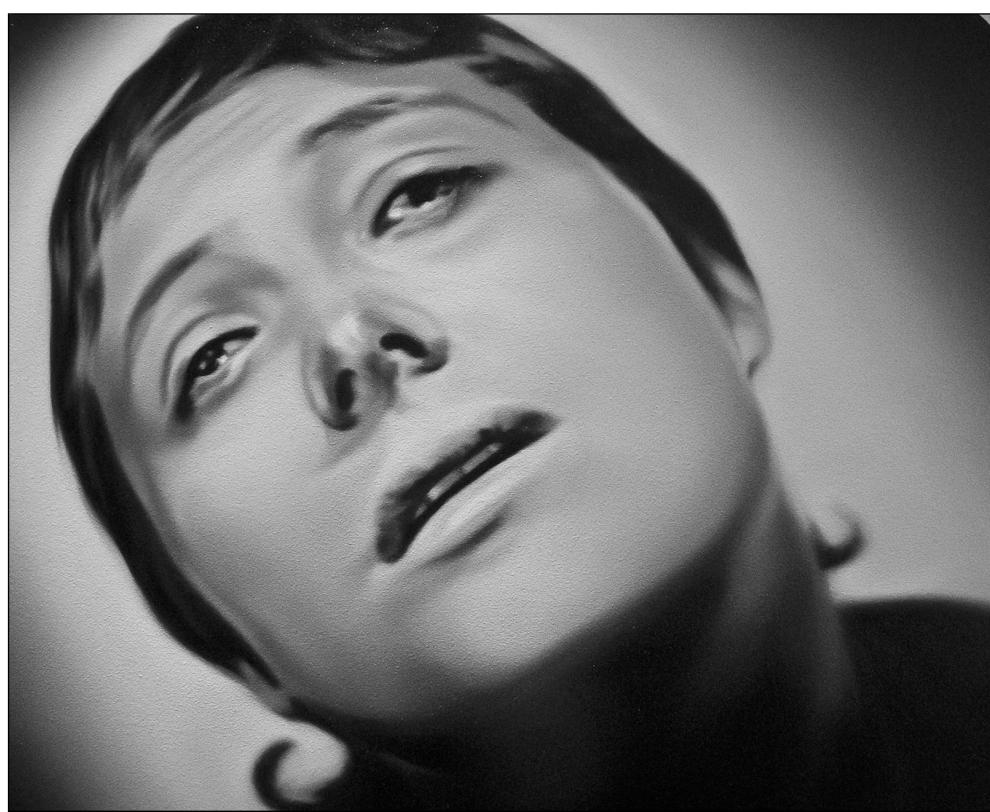
Kitų dviejų tapytojų darbai Marit Murkos kūrinio kontekste kiek nublanksta ir galėtų būti puikiu „Jaunojo tapytojo prizo“ ekspozicijos pratęsimu. Viena iš jų, Laura Pold (g. 1984) šiam renginyje užėmė trečiąją vietą, tad tai puiki progna susipažinti su jaunos tapytojos kūryba kiek plačiau. Galerijoje eksponuojami nedidelio formato mišria technika sukurti paveikslai. Trečioji parodos autorė Sirja-Liisa Eelma (g. 1973), kaip ir neseniai ga-

lerijoje rodyta Agnė Jonukutė, kalba apie tušumą. Vėl pasitelkiamas monochrominis koloritas ir gilinamasi į pavienius objektus, „tuščius įrenginius gyvenimo dramoms“. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad visos trys estų menininkės šioje parodoje atskleidžia tik mažą savo kūrybos fragmentą – visos jos kuria įvairose srityse, iš kurių tapyba sudaro tik nedidelę dalį. Tuo nesunkiai galiama įsitikinti naršant po išsamius iš kokybiškai sukurtus asmeninius iš karto tinklelius.

Apibendrinant – paroda nedidelė, bet verta dėmesio. Taip pat puišus pavyzdys, kad ir nedidelė galerija gali parodoti įdomių, net ryškių menininkų. O jų yra ne tik Lietuvoje, bet ir kaimyninėse šalyse.

Paroda veikia iki lapkričio 14 d.
Senamiesčio menininkų galerija-dirbtuvė (Totorių g. 22/4, Vilnius)
Dirba pirmadienį–šeštadienį 11–18 val.

Maarit Murka. Kūrinio „Plaukų galia“ fragmentas. 2010 m.

Pasižiūrėti būtina

Europos kino forumo išvakarėse

Jau devintą kartą Europos šalių kino forumas „Scanorama“ pakvies žiūrovus į rudens gero kino fiestą (Vilniuje lapkričio 10–20 d., Kaune 17–27 d., Klaipėdoje 24–27 d., Šiauliuose 26–27 d.). Per šimtą filmų tradiciskai suguls į programas, festivalis mirgės jaunu režisierių ir išskilių meistrų vardais, padės atrasti nežinomus ir pamatyti ilgokai laukius filmus, susitikti su garsiais svečiais, sekti programos „Naujasis Baltijos kinas“ konkurso intrigą, dalyvauti pirmą kartą Lietuvoje vyksiančiam Baltijos regiono šalių ir Japonijos koprodukcijos forume „BJR-Japonija“. Lapkričio 10 d. forumą atidarys danų režisierius Lars von Tiero filmas „Melancholia“. Forumo išvakarėse pateikiame jo vadovės Gražino Arlickaitės ižangos žodį bei pristatome kelis organizatorų rekomenduojamus filmus.

„Scanoramą“ atvers „Melancholia“

Edvardas Munchas tvirtino: „Mano paveikslai protingesni už mane.“ Būtų teisinga, jei Larsas von Trieras tą patį pasakyti apie savo filmus. Jie provokuoja, sukrečia, šokinuoja, žavi, atstumia ir traukia, priverčia mastytį ir išgyventi tikrai stipriau nei kartais neįsmintingos režisierius provokacijos. Kanų kino festivalyje „Melancholią“ palydėjo būtent tokia Lars von Tiero provokacija, po kurios režisierius negrižtamai buvo išsiuistas iš Kanų. Tačiau filmas, pelnytai atnešęs Kirsten Dunst geriausios aktorių apdovanojimą, stojo šalia didžiųjų režisierius filmų – „Prieš bangas“, „Dogvilis“, „Šokeja tamsoje“. Juose veriasi tos žmogaus dvasios pažinimo erdvės, kurios reikalauja ne-tradicinių požiūrių ir vertinimų. Kiekvienam jų herojui akistata su egzistencija tokia stipri, kad gyvenimiškių realijų konvencijos netenkina prasmės. Emily Watson („Prieš bangas“) pasirenka šiuolaikinę Golgotą, o Björk herojė („Šokeja tamsoje“) – simbolinį ešafotą. Nicole Kidman vaikšto kreida nubraižytais miesto kvartalais („Dogvilis“). Charlotte Gainsbourg ir Kirsten Dunst „Melancholiuje“ slepiasi nuo artėjančios katastrofos simbolinėje slėptuvėje. Vis dėlto pasiekiamas stulbinantis efektas, kad viskas vyksta čia, dabar ir su mumis.

Kaip ir nebyliojo kino klasiką Carlą Theodorą Dreyerį („Žanos d'Ark kančia“), Larsą von Trierą domina galimybė atskleisti kančios, išgyvenimo, jausmo, būties tragizmą. „Mane visada žavėjo žmonių kančia, ypač – moters kančia.“ (Carl Theodor Dreyer) Galbūt todėl, kad būtent moters trapumas yra tas jautrus veidrodis, galintis atspindėti gigantiškas pastangas įveikti neįveikiamą, galintis dovanoti nepakartojamai išradinges emocines išraiškas, kurios panardina į paralelinį pasaulį, ekstazę pasaulį, jei norite, į Melancholiujos pasaulį.

Kai sausakimšoje Lumiere'ų sa-

léje Kanuose laukiai „Melancholijs“ premjeros, į mano dar neįs-jungtą mobiliją telefoną atskriejo filmą jau mačiusio kolegos žinutę: „Užmirškite visas problemas, ku-rias atsinešėte į salę. Negalvokite apie nicką. Melancholija. Tik Melancholija.“ To linkiu ir „Scanorama“ žiūrovams, nes šis filmas tikrai reikalauja panirti į jo gelmę ir likti joje.

GRAŽINA ARLICKAITĖ

„Scanoram“ filmai – milžinai

„Melancholia“ („Melancholia“, rež. Lars von Trier, 130 min., Danija, Švedija, Prancūzija, Vokietija, 2011).

Vestuvių. Prašmatni puota, svečiai linksmasi. Tačiau ar jaunoji laiminga? Tai tik tuščias ritualas? Dvi seserys. Jaunesnioji išteka, bet paaikščia, kad Žemės link skriekia Melancholijs planeta. Neišvengiamai artėja pasaulio pabaiga. „Aš pasimetęs ir jaučiuosi kaltas. Ką aš padariau? Ar tai reiškia „Trieras išeina“? Viliosi, kad visoje toje grietinėlėje rasis atskilęs kaulelis, kuris nulaus netvirtą dantį... Užsimerkiu ir tikiuosi!“ Taip sako režisierius Larsas von Trieras, troškës sukurti labai asmenišką psychologinę dramą, bet kartu ir gražų filmą apie pasaulio pabaigą. Pagrindinius vaidmenis filme sukūrė Kirsten Dunst, Charlotte Gainsbourg, Jonas Hurtas.

„Pina“ (rež. Wim Wenders, 106 min., Vokietija, Prancūzija, Didžioji Britanija, 2011).

Šokite, šokite, nes kitaip pražūsime... Neprilygstamoji vokiečių choreografiė Pina Bausch mirė 2009 metų vasarą. Šis šokio filmas sukurtas jai. Apie Piną pasakoja ir į Wimą Wenderso klausimus atsakinėja Vupertalio šokio teatro artistai: „Trapi ir stipri. Išiklausanti ir išsižiūrinti. Peržengianti savo ribas. Ji buvo panaši į namą, kurio palėpėje gausu lobų. Ji viską matė. Net užsimerkusi! Šokome ir nuolat juokėmės. Visados buvome kartu. Pinos rankose viskas virsdavo auksu.“ Išrinktas geriausiu vokiečių dokumentiniu filmu nominuotas geriausio Europos dokumentinio filmo apdovanojimui.

„Faustas“ („Faust“, rež. Aleksandr Sokurov, 134 min., Rusija, 2011).

Šiemet Venecijos „Auksiniu lūtu“ apdovanotas, lyg iš flamandų ir olandų taptytojų darbų išniręs rusų režisierius Aleksandro Sokurovo „Faustas“ kalba simboliais ir metaforomis. Tai netradicinė Goethe's tragedijos ekranizacija. Greičiau režisierius ir scenarijus bendraautorius Jurijaus Arabovo skaitymas to, kas lieka tarp eilučių.

„Važiuok“ („Drive“, rež. Nicolas Winding Refn, 100 min., JAV, 2011).

Jis – nekalbus bevardis vairuotojas, žaibo greitumu laviruojantis naktinėmis miesto gatvėmis ir atliekantis pavojingiausius triukus kino

filmuose. Ji – gražuolė kaimynė, kurios vyras išcina iš kalėjimo. Ryano Goslingo vairuotojas – iš tų vyru, kurie lyg magnetas traukia moteris ir pavojingus nuotykius. Užgeriausiai režisierė Kanuose apdovanotas Nicolas Windingas Refnas sukūrė neonoir stilis filmą, kurio veiksmas perkels į 9-ojo dešimtmecio Los Andželą.

„Artistas“ („The Artist“, rež. Michel Hazanavicius, 100 min., Prancūzija, 2011).

...Holvudas, 1927-ieji. Nebyliojo kino era baigiasi. Netrukus kino aktoriai ekrane prabili savo balsais. Kino žvaigždė Žoržas Valentinas (Jeanas Dujardinės už šį vaidmenį Kanuose apdovanotas geriausio aktoriaus prizu) žino, kad jo šlovės valanda baigiasi. Jo veidas dings iš ekrano, o pavidarė nugrimus užmarštin. Visai kitokius laikus šis perversmas atneš statiepe Pepei Miler. Gražuo- lei plačiai atsivers studijų durys ir keliai į populiaram. Šis nespalvotas ir nebylus stilingas retro filmas – sentimentalai kelionė į kino praeitį, nufilmuota senajame Holivude.

„Restauracija“ („Boker tov adon Fidelman“, rež. Joseph Madmony, 105 min., Izraelis, 2010).

Vieną dieną paaikščia, kad seno restauratoriaus verslas žlugo. Fidelmanui jo dirbtuvė – brangiausias turtas. Nekalbus meistras čia visą gyvenimą restauravo šimtmečius baldus, veidrodžius, instrumentus. Racionalus, šiuolaikiskas sūnūs įkalbinėja meistrą viską parduoti, bet atsitiktinai dirbtuvėje išdarbinės Antonas suteikia vilčių, kad dirbtuvė dar galima išgelbėti. Sensis meistras vis palankesnis mokinii, o nesutarimai su nemylimu sūnumi gilię. Tačiau gal sūnūs teisus – nors abu klydo, atleisti ir susitaikyti ne vėlu? Tarptautinio Karlovy Varų kino festivalio „Kristolinku gaubliu“ už geriausią filmą apdovanota „Restauracija“ pelnė net 11 Izraelio kino akademijos nominacijų ir keturis Jeruzalės kino festivalio prizus.

„Ministras“ („Lexercice de l'Etat“, rež. Pierre Schöller, 115 min., Prancūzija, 2011).

Prancūzijos susisiekimo ministrą Bertraną Sen-Žaną (Olivier Gourmet, matytas ne viename brolių Dardenne'ų filme) iš sapno pažadina skambutis. Nuo kalno nugarėjō tarpmiestinis autobusas. Ministras turi nedelsdamas vykti į nelaimės vietą. Jo gyvenimą ikyria reguliuoja spaudos atstovė. Šalyje ekonominių križių, streikai ir visuotinės prieškumas. Niekas nežino, kada valstybė, kuriai tarnaupi, tave prarisi. Tai aukšto pareigūno portretas iš arti su žiupsneliu erotikos ir gera doze prancūziško sarkazmo, bet kartu ir pasakojimas apie valdžios spąstus. Kanų kino festivalio programe „Ypatingas živilgsnis“ rodytas filmas apdovanotas FI-PRESCI prizu.

„Faustas“

„Vulkanas“ („Volcano“, rež. Rúnar Rúnarsson, 95 min., Islandija, 2011).

Intymi kamera fiksuoja pilkus is-landiško rudens peizažus, pastebi kasdienybės detales, klausosis blėstančio gyvenimo snabždesio ir pa-sakoja senančio žmogaus meilės istoriją. Kelis dešimtmecius mokyklos ūkvedžiu dirbęs Hanesas išeina į pensiją. Jis – šiurkštus, atitolęs nuo vaikų, neturi draugų, piktas žmonai. Tačiau patyręs stiprų sukrėtimą Hanesas ima keistis, o gyvenimas susi-klosto taip, jog savo meilę suvokęs vyras atsideda sunkiausiam rūpesčiu. Filmas apdovanotas Tarptautinio Transilvanijos kino festivalio pri- zu geriausiam režisieriu.

„Kvēpuoti“ („Atmen“, rež. Karl Markovics, 90 min., Austrija, 2011).

Devyniolikmetis Romanas Kogeris visą gyvenimą praleido valdiškose ištaigose: iš pradžių vaikų na-muose, paskui – jaunimo pataisos kolonijoje. Po daugybės bandymų vaikinas išdarbina Vienos morgę. Vieną dieną pamatęs moters jo paravde lavoną, jis pajunta norą išsi-aškinti, kur yra jo motina. Aplinkybės šiurpios, bet Romanas pradera mokyklos laisvės lyg kvėpavimo. Fil-me apie šį keistą gyvenimą pasakojama subtiliu, nedramatizuojant. Kad ir kokia liūdna būtų realybė, personažai tolydžio priverčia nusišyp-soti. Sarajevo kino festivalyje „Kvē-puoti“ pelnė apdovanojimus geriausiam filmui ir geriausiam aktoriui Thomasui Schubertui.

„Sustojimas pusiaukelėje“ („Halt auf freier Strecke“, rež. Andreas Dresen, 110 min., Vokietija, 2011).

Vieno originaliausiu šių dienų vo-kiečių kino režisierų Andreaso Dreseno filmas apie žmogų, kuriam diagnozuojamas neoperuotinas smegenų auglys. Keturiadėšimtmetis vyriškis suprantą, kad jo die-nos suskaičiuotos. Lieka žmona, vaikai, tévai, draugai, kaimynai ir vakarykštės dienos meilužė – visi jo gyvenimo žmonės. Žodžiai retėja, tyla vis gilesnė. Už lango metai ne-riasi iš savo spalvų. Numirti – lyg nudirbtai paskutinių gyvenimo darbų. Gal ir gerai, kad nereikia būti visi-kių vienam tame išėjime į absoliu-tių vienatvę. Kas iš tiesų atsitinka žmogui, jo šeimai ir draugams, kai mirtis staiga užkerta kelią visiems

gyvenimo planams, klausia režisie-rius Andreas Dresenas. „Sustojimas pusiaukelėje“ tapo geriausiu Kanų kino festivalio programos „Ypatingas živilgsnis“ filmu.

„Oslas, rugpjūčio 31-oji“ („Oslo. 31 august“, rež. Joachim Trier, 95 min., Norvegija, 2011).

Nominuotas Šiaurės ministrų ta-rybos bei Europos kino akademijos apdovanojimams filmas sukurtas pagal prancūzų rašytojo Pierre'o Dricu la Rochelle'io romaną „Žalt-vyklė“, kurį 1963 m. jau ekranizavo Louis Malle'is. Pasakojama istorija ir paprasta, drauge sudėtinga. Ji apie protinę trisdešimtmetylę Andersą, kuriam nieko lyg ir nestingu, tačiau kankinant priklausomybę nuo narkotikų priverčia į susimąstyti apie gyvenimo prasmę. Andersas prisimena savo klaidas ir svarsto, ar galima viską pradeti iš naujo.

„Berniokė“ („Tomboy“, rež. Ce-line Sciamma, 84 min., Prancūzija, 2011).

Dešimtimis prižiūri apdovanotas filmas rodytas ir LGBT, ir vaikų bei jaunimo kino festivaliuose. Jo heroei Laurai – dešimt. Ji – berniokiška mergaitė. Šeimai persikraus-čius į naują vietą, kiemo vaikams ji pameluoja esanti berniukas. „Tie-sa ar drāsa“? Laura renkasi drāsą. Vasara, atostogos – galvos pilnos žaidimų, futbolo, dūkimo miške ir vandenyn. Ji sumanai laveruoja tarp dviejų skirtingu vaidmenų namuo-se ir kieme.

„Neišvengiamai laiminga“ („Sykt lykkelig“, rež. Anne Sewitsky, 85 min., Norvegija, 2010).

Kajai šeima – didžiausia vertybė. Ji nepalaužama optimistė. Moters laimės nesudrums net nuolatinės vyro išvykos medžioti ar nenoras su ja mylėtis. Toks gyvenimas. Tačiau į gretimą namą atskrausčius „tobulai porai“, Kaja patiria šoką: kaimynai dainuoja chore, jie įsivaikinę berniuką iš Etiopijos. Kajai ima ver-tis nepažintas pasaulis, ir Šiaurės Norvegijos vienkiemiję Kalėdų iš-vakarėse ima dėti keisti dalykai... Pristatytas „Oskarui“ filmas jau pel-nė apdovanojimą JAV – Sandanso kino festivalio Didžiji žiuri prizą.

PAGAL „SCANORAMOS“ INF.

Profesoriai ir kulinarija

Krësle prie televizoriaus

Mūsų televizijoje profesoriai virsta klonais, bet kad klonai tap-tū profesoriais, deja, nepastebėjau. Diskusijos rimtomis temomis net nacionalinėje televizijoje vis dažniau tampa „bėdų turgumis“. Todėl kickvienu pastanga kiltelėti auditorių aukščiau grinduostės nusipelnlo dėmesio, o intelektualus ar kultūrin-gas laidos vedėjas yra aukso vertės. Kitas klausimas, ar jis visada atsiduria savo vietoje. Toks klausimas man kilo pasižūrėjus kelis dokumentinio kino vakarus, kuriuos veda naujas LTV veidas Bernardas Gailius.

Deja, geras sumanymas – rodyti aktualų dokumentinį kiną – vis labiau pradeda priminti sovietines „politinformacijas“: regis, nelabai įgudės vedėjas pamiršta, kad filmas nėra jo ar ja pašnekovų protinę minčių iliustracija. Filmas yra autonominės kūrinių. Dokumentinis juo labiau. Tai įrodo ir įdomi, netikėtū posūkių kupina šios kino rūšies istorija. Skaitmeninių kino žaidimų laikais dokumentinis kinas išliko bene vienintelė erdvė, kurioje netikėtai rakursais skleidžiasi sudėtingiausios mūsų laiku problemos. Bet panašus požiūris, regis, visai nepriimtinas laidos rengėjams. Ši pirmadienį prieš filmą apie Joną Paulių II buvo kalbama apie... Joną Paulių II. Atrodytų, savaime suprantama, kad filmas pateiks nuoseklų ir argumentuotą jo portretą, tad kam dar apie tai kalbėti? Ne bent jis būtų kontroversiškas, prieštaraujantis visuotinei nuomonei ir

reikėtų pateikti antrosios pusės poziciją. Tačiau pašnekovai su filmo kūrėjais nepolemizavo. Vis dėlto jei jau televizininkai mano, kad žiūrovai savarankiškai nieko nesupranta, tokie pokalbiai galėtų vykti po filmo, o ne prieš jį. Bijau, kad kitą *pirmadienį* (LTV, 7 d. 21.15), kai bus rodomas Stefano Panneno ir Elke's Sasse filmas „*Kur stovėjo Berlyno sie-na?*“, taip pat teks klausyti paskaitės filmo tema, o ne profesionalaus jo pristatymo.

Šią savaitę filmai kartojami dešimtis kartų, bent jau „Elito kine“ (LTV, 9 d. 00.10) rodoma Marco Forsterio „*Monstrų puota*“ pristatinėjau tikrai ne vieną ir ne du kartus. Žinoma, gražuliu Lietuvos pri-minti, kad žmones reikia vertinti ne pagal jų odos spalvą ar lytinę orientaciją ar kad mirties bausmė prieštarauja žmogiškumui ir Dievui, ver-ta kuo dažniau. Talentinges sveicaras tai daro tikrai įtikinamai. Kitas klausimas, ar nors vienas elitui priklau-santis žmogus gali sau leisti prabangą naktį žiūrėti filmą?

Kita vertus, po sunkų darbų kinas padeda atsipalauduoti ir tai nėra taip blogai, kaip kad mano rūmato kino gerbėjai. Kinas padeda susitaikyti su tikrove, kuri nuolat keiciasi ir tampa nenuspējama. Tokiuose filmuose kaip Lasse's Hallstömo „*Brangusis Džonai*“ (TV3, 5 d. 22.30) viskas nuspėjama. Nuo tos akimir-kos, kai specialiųjų dalinių karys Džonas (Channing Tatum) per atostogas gražiame paplūdimyje sutiks

studentę idealistę Savaną (Amanda Seyfried), kai jaunuoliai įsimylės vienas kitą, kai išsiskirdami pažadės rašyti laiškus vienas kitam. Kai jam iškils grėsmė, o jai – abejonės. Kai jie suvoks, kad meilė nugalės visas kliūties. Melodrama yra amži-na, jai numirti neleis nei telenove-lės, nei moteriški romanai, juolab kad „*Brangusis Džonai*“ sukurtas pagal ir Lietuvoje tarp damų populiarus Ni-cholaso Sparkso kūrinėli ir pirmajam rodymo savaitę JAV jis „nugalėjo“ net Jameso Camerono „*Isikūnijimą*“.

Ne vienas šios savaitės filmas su-sijęs su Lotynų Amerika arba iš jos kilusiais kūrėjais. *BTV* (9 d. 22 val.) pakvies pakeliauti po šį žemyną ir pažvelgti į jį jauno studento, kuris netrukus taps revoliucionieriumi Che Guevara, akimis. Walterio Sal-leso 2004 m. filmas „*Motociklini-ko dienoraštis*“ atskleidžia, kaip ke-lionė po 6-ojo dešimtmecio Lotynų Ameriką tapo savotiška būsimoji revoliucionieriaus iniciacija. Ja-nuoli įtikinamai suvaidino netrukus žvaigždė tapęs meksikietis Gabrie-lis Garcia Bernalis.

Iš Meksikos kilęs ir talentinges jaunosis kartos režisierius Alfon-sas Cuarónas. Tarptautini pripaži-nimą jam atnešė „Taip pat ir tavo mama“, po jo pasipylė siūlymai kur-ti visame pasaulyje. Bijau, kad Charleso Dickenso „Didžiuju lū-kesčiu“ ar vienos iš knygų apie Ha-rija Poterio nuotykius ekranizacijos, tiksliau, bandymas filmuose nuga-lėti kultūrų skirtumus ne visada re-

„*Brangusis Džonai*“

ciske Izabelė tampa kulinarinio televizijos šou vedėja, bet tai dar ne pasakos pabaiga.

Filmo režisierė Fina Torres sakė: „Kai atsiduriate kitoje kultūroje, su-vokiate, kad toji realybė yra kur kas sudėtingesnė, nei įsivaizdavote, ir kad egzistuoja daugybė požiūrių. Tai jus keičia, protas atsiveria, jūs brėstate. Bet kultūrų skirtumai vi-sada yra kino humorų šaltinis.“

Kultūrų skirtumas yra ir Miros Nair 2006 m. filmo „*Bendravardis*“ (TV3, 6 d. 23.10) tema. Jo herojų Ašoko ir Ašimos vedybos buvo su-tartos iš anksto. Po vestuvių jie pa-liiko Kalkutą ir išvyko į Niujorką. Beveik nepažįstami, jie atsidūrė svetimame mieste. Bandė pritapti ir prie miesto, ir prie vienas kito. Kai Ašima pagimdė sūnų, Ašokas ji pavadinė rusų rašytojo Gogolio vardu. Pirmosios kartos amerikietis Gogolis turi surasti savo tapatybę tarp bengališkų šaknų ir amerikietiškos pilietybės. Bet jaunuolis suranda išeitį, peržengdamas tai, kas skiria, ir priimdamas tai, kas jungia.

Jūsū –

JONAS ŪBIS

Festivaliai

Iš 55-ojo Londono kino festivalio

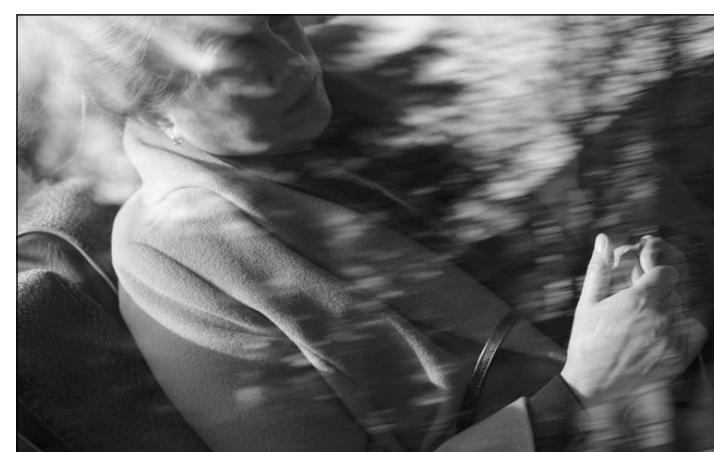
Tikinčiuos ir ziniaskliaudos atstovų minia Šv. Petro aikštėje laukia pasirodant dūmų. Dūmai pasirodo. Korespondentas šaukia į mikrofoną: „Pasirodė balti dūmai!“ Aplinkiniai nesutinka: „Dūmai juodi!“ Išties, tokiam fone sunku ižiūrėti, ar juodi, ar balti... Tuomet korespon-dentas atsigręžia į niekad nemeluo-jantį savo monitoriaus ekraną ir iš karto įsitikina: dūmai dar vis juodi – rinkimai užsitenė... Tragikomiška-me italų režisieriaus Nanni Moretti filme „*Habemus Papam*“ apie katalikų popiežiaus rinkimus, mes, žiūrovai, matome tai, ko joks mirtingasis, išskyrus konklavą, nemato, – kas iš tikrujų vyksta Siksto koplyčioje. O ten pasaulio kardinolai balsuoja vienas už kitą. Ir meldžiasi: „Dieve, tik ne mane, tik ne mane, tik ne mane...“ Kai popiežiu pagaliau išrenka, šis nenori išeiti į balkoną. Jam iškviečia „patį geriausią“ psichoterapeutą, bet šis, pasirodo, netikinti... O tarsi susapnuota-me Aleksandro Sokurovo „*Fauste*“ Velnias (nemégsta būti taip vadina-mas) žiūri į Fausto teleskopą ir strak-si iš džiaugsmo: ménulyje – beždžionė! „Meluoj“ – sako Faustas. Bet mes juk irgi matėme, kartu su nelabuoju pažvelgę į kosmosą kino ekrane, – tikrū tikriausia šimpanza.

Ménulyje. Žmogaus pojūčiai, kaip žinia, netobuli, o ekranas negali me-luoti, be to, tame ta patį vaizdą ma-to ir visi kiti...

Fausto draugas – ar kas jis ten toks, nesuprasi – lakuoją jam nagus purvo spalva; Faustas abejoja: su ši-a spalva atrodysiu kaip numirėlis, o tas užtikrina: „Paryžiuje tokia spalva dabar madingiausia.“ Mefis-

jimo priversti žiūrovą besalygiškai tikėti tuo, ką mato.

Kitas labai pompaštiskai („drasus, provokuojantis, vizonieriskas“) pri-statytas rusų filmas „*Taikinys*“ (rež. Aleksandr Zeldovič) – visiška „Fausto“ pričiungybė. Šio brangaus ir prašmatnaus, tačiau iš esmės pri-mityvaus (tieki vizualiai, tiek turinio ir idėjų prasme) filmo siejimas (fes-

„*Elena*“

totelis nusirengia, o jam vietoj uo-degos – mažutis lytinis organas, o „priekyje“ – nieko... Visi iš jo šai-posi. Nepaisant to, garsioji vokiečių aktorė Hana Schygulla vis vel-kasi paskui jį. „Sakosi esanti mano žmona“, – pašnibžda Velnias Faustui. Šie du labai skirtinti filmai ir tapo mano favoritais – dėl drąsios ir neribotos vaizduotės bei sugebė-

tivalio kataloge) su Tarkovskiu ir Fellini man atrodo giliai klaudingas. Gerai, kad išjuokiamas totalus „naujujų rusų“ išpendėjimas (išskaitant ir neva supersveiką gyvenimo būdą), tačiau pranešimas (masiniam žiūrovui galbūt ir suteikiantis satis-faciją), kad godiejie susilaunks pelnyto galo, o turty ir galios neturintys ir neva netrokstantys (turbūt „pavel-

dės pasauli“, mano manymu, nepa-kankamas beveik trijų valandų trukmės filmui. Beveik beribrai turčių ir žvaigždžių pasaulio ekscesai (pvz., nelegalių imigrantų safaris) kažko-dėl virsta ir paties filmo nesaikingu-mu, pasakojamos istorijos dramati-nei įtampai neva augant žiūrovą vis labiau apima nuobodulys, tiesiog nebeįmanoma sulaukti seanso pa-baigos. Kai pagaliau sulaukiau, jau-čiausi siaubingai persivalgiusi, be to, dar ir neskaniai. Paradoksas – istorija lyg ir netikėta (beveik mokslinė fantastika, scenarijaus bendra-autorių – žinomas rašytojas Vladimi-ras Sorokinės), tačiau iš esmės nuspėjama, ko niekaip negalėtum pasakyti apie Sokurovo „Faustą“. Nors Fausto istorija mums pui-kiai žinoma, kiekviena filmo minutė, posūkis už kiekvieno kampo atve-ria kokį nors netikėtumą. Gana nu-spėjamas man pasirodė ir kitas ru-sų filmas – „*Elena*“ (rež. Andrej Zviagincev). Tai realistinė drama, kameriškiai ir asmeniškiai nei „*Tai-kinys*“ pasakojanti apie turto ir ne-turto bei pričiungį socialinių sluoksniių susidūrimą šiuolaikinėje Rusijoje, ir to susidūrimo sukelta vienos mo-ters moralinė dilemą. Bet nykiuose daugiabučių rajonuose gyvenančios prastuomenės dvasinės skurdas – ne-abejotinas. O „prašmatnūs“ šiuolaiki-niai interjerai, regis, virsta ne tik nuvoriš, bet ir rusų kino silpnybe.

Apskritai Europos kine, kurį pri-

statė šiemetinis Londono festivalis, buvo daug filmų apie sunkius pa-auglius ir apie nepageidaujamus žmones (belgų brolių Lucio ir Jeano-Pierre'o Dardenne'ų „*Berniūkštis su dviraciu*“, italių brolių Gianlucos ir Massimiliano De Serio „*Septyni malonės aktai*“, belgo Bouli Lannerso „*Milžinai*“ ir kt.). Tačiau čia beveik nebuvu supaprastintu personažu-skirstymo į gerus ir blogus, į tuos, kurie nusipełnė bausmės ar keršto, ir kurie ne. Vieną minutę filmo he-rojaus ar herojės nekenti, o kitą vėl jauti jam ar jai didelę simpatija, nuoširdžiai jaudiniesi dėl jų. Šie filmai maloniai nustebino vieningu požiūriu: neteisti. Aukos čia ne tik atleidžia kenkėjams ar užpuoli-kams, bet priima juos į savo glėbi. Po to, kai motinos apleisti paaugliai – „*Milžinų*“ herojai – nunioka gražius svetimus namus, juos pa-sivisiusi namų šeimininkė parseiža-atgal, išskalbia jų drabužius ir kepa kartu sausa-nius. Senas ligotas vyras „*Septyniuse malonės aktuose*“, žiaurių įkalintas savo namuose desperatiškos imigrantės iš Moldovos, vėliau švelnai ja rūpinasi. Atsaky-mu šie filmai neduoda, dažniausiai baigiasi klausimu, tačiau būtent at-viras klausimas netikėtai suteikia atpirkimą. Net ir ekrane kartais ne taip lengva ižiūrėti, ar dūmai balti, ar juodi.

PAULINA PUKYTĖ

Parodos	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS	
Nacionalinė dailės galerija <i>Konstitucijos pr. 22</i> XX a. Lietuvos dailės ekspozicija iki 13 d. – paroda „Vytutas Šerlys. Retrospektiva“ iki 6 d. – Ignas Krunglevičius videoinstalacija „Pasakojimas su netiketa atomazga“	iki 12 d. – projekto „Jaunojo tapytojo prizas 2011“ finalininkų paroda Vilniaus fotografijos galerija <i>Stiklių g. 4</i> Ievos Rutės paroda „Ten, tarp ir niekur“ Arnaldo Kubiliaus paroda „Arti odos“
Vilniaus paveikslų galerija <i>Didžioji g. 4</i> Chodkevičių rūmų klasicistinių interjerų Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai „Juozas Bagdonas – moderniosios dailės puoselėtojas“ „Nuo kalvystės iki aukškalystės. 1960–1990 m. metalo plastika Lietuvos dailės muziejaus rinkiniuose“	Vilniaus fotografių galerija <i>Mėsiniu g. 3A/5</i> Ievos Rutės paroda „Ten, tarp ir niekur“ Arnaldo Kubiliaus paroda „Arti odos“
Radvilų rūmai <i>Vilniaus g. 22</i> nuo 4 d. – Valdo Antano Gurskio tapybos paroda „Bėgantį laiko šviesa“	„Prospektu“ fotografių galerija <i>Gedimino pr. 43</i> iki 5 d. – Ramūno Danisevičiaus fotografijų paroda „Būti laiku“
Taikomosios dailės muziejus <i>Arsenalo g. 3 A</i> „Du mados šimtmečiai“ (iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos) Paroda „Česlovo Milošo Tėvynės iškojimas“ Paroda „Gotika. Renesansas. Barokas – Valdovų rūmų interjero vertybės“ Paroda „Tarp kasdienybės ir prabangos. Restauruoti Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų archeologiniai radiniai“	Šv. Jono gatvės galerija <i>Šv. Jono g. 11</i> iki 5 d. – tarptautinė paroda „Skulptoriai skaito Donelaiti“
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenas <i>Arsenalo g. 1</i> Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija Lietuva carų valdžioje Lietuvos valstiečių būties kultūra Kryždirbystė iki 6 d. – Stanislovo Žvirgždo paroda „Lietuviški peizažai“	Lietuvos dailininkų sąjungos parodų salė <i>Vokiečių g. 4/2</i> iki 10 d. „Galerijos vitrinoje – metalo meno būnančių Metalofonų“
Kazio Varnelio namai-muziejus <i>Didžioji g. 26</i> K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija <i>Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44</i>	LDS Pamėnkalnio galerija <i>Pamėnkalnio g. 1/13</i> nuo 4 d. – Kęstučio Grigaliūno instalacija „Aš nežinojau, Mylimasai, kad bučiuoju tave paskutinį kartą...“
Bažnytinio paveldo muziejus <i>Šv. Mykolo g. 9</i> Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija	Teatro, muzikos ir kino muziejus <i>Vilniaus g. 41</i> Paroda „Spalvos ir šokio paviliota“, skirta Olgos Dubeneckienės-Kalpkienės 120-osioms gimimo metinėms
Sensis arsenas <i>Arsenalo g. 3</i> Lietuvos proistorė	iki 13 d. – Vidmantas Zarékos tapyba
Kazio Varnelio namai-muziejus <i>Didžioji g. 26</i> K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija <i>Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44</i>	Galerija AV17 <i>Aušros Vartų g. 17</i> iki 8 d. – juvelyrės paroda „Auksinė kūryba“ (Lodzės dailės akademija)
Galerija „Actus magnus“ <i>Pilies g. 36–44</i> Fotografės Izabelės Nowak (Varšuva) projektas „Kairė, dešinė“	Savicko paveikslų galerija <i>Trakų g. 7</i> Augustino Savicko tapyba
Galerija „Kairė-dešinė“ <i>Lietuvos aido“ galerija</i> <i>Trakų g. 13</i> iki 6 d. – Rasos Jonės Šataitės-Rudenienės tapybos paroda „Buvojimai“	Galerija „Gražiųjų“ <i>Dominikonų g. 7/20</i> Evaldo Šemetulskio tapyba
VDA galerija „Akademija“ <i>Pilies g. 44/2</i> Paroda „Vaiduokliai“	Galerija „Kairė-dešinė“ <i>Lietuvos aido“ galerija</i> <i>Trakų g. 13</i> iki 6 d. – Rasos Jonės Šataitės-Rudenienės tapybos paroda „Buvojimai“
„Arkos“ galerija <i>Aušros Vartų g. 7</i> iki 5 d. – Daliaus Dokšaitės tapyba tušu ir kaligrafija	Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras <i>Naugarduko g. 10/2</i> Paroda „Jie atėjo tam, kad pasiliktų. Lenkijos žydai“, iki 12 d. – paroda „Pražuvusios civilizacijos ženkli. Litos sinagogos ir tradicinio meno simboliai“
VDA parodų salės „Titanikas“ <i>Maironio g. 3</i> Šiuolaikinės jaunųjų Danijos, Norvegijos ir Farerų salų menininkų kūrybos paroda „NBeX project 2011 – Titanic“	LMA Vrublevskių biblioteka <i>Žygimantų g. 1/8</i> Paroda „Natura sanat, medicus curat: senieji medicinos traktatai“
Pylimo galerija <i>Pylimo g. 30</i> XX a. antrosios pusės – XXI a. pradžios	Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija <i>Vilniaus g. 39/6</i> iki 12 d. – paroda „Paslaptingieji parkai“
Galerija „Vartai“ <i>Vilniaus g. 39</i> iki 5 d. – Vidmantas Ilčiuko paroda „Pleneras“	Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras <i>Naugarduko g. 10/2</i> Paroda „Jie atėjo tam, kad pasiliktų. Lenkijos žydai“, iki 12 d. – paroda „Pražuvusios civilizacijos ženkli. Litos sinagogos ir tradicinio meno simboliai“
VDA parodų salės „Titanikas“ <i>Maironio g. 3</i> Šiuolaikinės jaunųjų Danijos, Norvegijos ir Farerų salų menininkų kūrybos paroda „NBeX project 2011 – Titanic“	Klaipėdos fotografių galerija <i>Tomo g. 7</i> iki 11 d. – Juozo Laivio paroda „Skanografijos“
„7md“ rekomenduoja	
Dailė	Siekiant geriau suvokti praeitį ir dabarties vertybes, verta aplankytį Kęstučio Grigaliūno instaliaciją „Aš nežinojau, Mylimasai, kad bučiuoju tave paskutinį kartą“ Pamėnkalnio galerijoje (Pamėnkalnio g. 1/13, Vilnius). Paroda veikia iki lapkričio 26 d. Galerija dirba antradieni–penktadienį 10–18 val., šeštadienį 10–16 val.
	Besidomintiems architektūra plėčiai, kaip reiškiniu, Nacionalinėje dailės galerijoje šiandien (lapkričio 4 d.) 20 val. siūlome išklausyti „Architektūros [pokalbių] fondo“ ciklo „Miestas. Lūžio taškai“ paskaitą „Neprasta architektūra: praktikos tipologija“. Kalbės svečiai iš Kanados – architektai, žurnalistai ir docentai – Adamas Bobette ir Etienne’as Turpinas.
Teatras	Lietuvos nacionalinio dramos teatro scenoje lapkričio 11, 12 d. žiūrovams pristatomą Henrico Ibseno drama „Visuomenės priešas“. Iš norvegų kalbos Rimutės Rimantienės išverstą penkių veiksmų pjese pastatė Jonas Vaitkus. Pagrindinį Tomo Stokmano vaidmenį kuria aktorius Dainius Gavenonis, taip pat vaidina Viktorija Kuodytė, Dalia Michelevičiūtė, Gabrielė Malinauskaitė, Eglė Prakaitaitė, Marcelė Zikaraitė, Dainius Jankauskas, Julius Paškevičius, Vytautas Anužis, Juozas Budraitis, Vytautas Rumšas, Tadas Montrimas, Arūnas Sakalauskas, Paulius Tamolė, Edgar Bechter, Martynas Nedzinskias, Remigijus Bučius, Rimantas Bagdzevičius, Darius Meškauskas ir kiti.
Kinės	Pažiūrėkite Manto Kvedaravičiaus „Barzakh“ – jautrų filmą apie dinigusiu be žinios Čečėnijoje artimujų išgyvenimus bei dažnai bergždžias pastangas juos susigrąžinti.
	Sladkevičiūtės-Dainienės, Viktorijos Visockytės ir Vincento Gečio darbai) 9 d. 19 val. – J. Jokelos „FUNDAMENTALISTAI“. Rež. – J. Vaitkus
Dailės galerija	Vilniaus mažasis teatras Vilniaus g. 245 Vilniaus tapytojų apžvalginė paroda „Žvilgsnis į save“ iki 12 d. – Martyno Juro ambrotipijų paroda „Štiklų namai“ Emilės Pociūtės paroda „Portretiniai vaizdai“ 6 d. 16, 18.30 val. – „KITAS KAMPAS“ 8 d. 18.30 – P. Hackso „AMFITRIONAS“. Rež. – A. Areima
	PANEVĖŽYS Dailės galerija Respublikos g. 3 Remigijaus Kriuko stiklo kūrinių paroda „Naujasis teatras“ 10 d. 18.30 – T. McNally „MEISTRIS KUMO PAMOKA“. Rež. – G. Padegimas
	Valstybinis jaunimo teatras 4 d. 18 val. – E. Scarpettos „VARGŠAI. ARISTOKRATAI“. Rež. – P.E. Landi 5 d. 12 val. – V.V. Landsbergio „ARKLIO DOMINYKO MEILĖ“. Rež. – A. Vidžiūnas (Salė 99) 5 d. 18 val. – D. Privalovo „SENIASIŲ PROFESIŲ ŽMONĖS“. Rež. – B. Latėnas (Salė 99) 9 d. 18 val. – M. Norman „LABANAKT, MAMA“. Rež. – A. Latėnas, G. Storpirštis (Salė 99) 10 d. 18 val. – A. Anros „KATINAS TEMZĖJE“. Rež. – G. Makarevičius (Salė 99)
Spektakliai	Rusų dramos teatras 4 d. 18 val. – A. Čechovo „PAS PAŽIS-TAMUS...“. Rež. – L. Adomaitienė 4 d. 19 val. Nacionaliname dramos teatre – festivalis „Auksinė kaukė Vilniuje“ M. Gorkio „VASA ŽELEZNOVA“. Rež. – L. Erenburgas 5 d. 19 val. – W. Waltono opera „MEŠKA“ (P. Dehn libretas pagal A. Čechovo pjescę). Rež. – N. Petrokas 6 d. 16 val. – A. A. Bajor „MANO ANGELAS KARYYSIS – MANO ANGELAS DĒSINYYSIS“ (pagal Cz. Miloszo kūrybą). Rež. – L. Kezik (Vilniaus lenkų teatro studija) 9 d. 18 val. – J.J. Briceire'o, M. Lasaygues „DIDYSIS ZEBRAS“. Rež. – A. Girba 11 d. 18 val. – V. Mucharjamovo „AČIŪ, MARGO!“ Rež. – J. Šciuckis
	Teatras „Lélė“ Didžioji salė 12, 13 d. 12 val. – R. Kundroto „MERĖ POPINS“. Rež. – A. Žukauskas 13 d. 19 val. – „NO CONCERT“. Rež. – V. Bareikis (teatro judėjimas „No Theatre“)

Mažoji salė	Kauno valstybinis lėlių teatras	je salėje
5 d. 12 ir 14 val. – „KIŠKIU SUKILIMAS“ (pagal K. Binkio poemą). Scen. aut. rež. ir dail. – R. Driežis	5 d. 12 val. – „PRINCESĖS GIMTADIENIS“. Rež. – A. Stankevičius	– II Vilniaus fortepijono muzikos festivalio preliudija (festivalio meno vadovė M. Rubackytė). I. Dolženko (mecosopranas, Rusija), I. Davidova (fortepijonas, Latvija).
6 d. 12 ir 14 val. – N. Indriūnaitės „COLIUKĖ“ (H.Ch. Andersenio pasakos mytovais). Rež. ir dail. – R. Driežis	6 d. 12 val. – „KARALAITĖS BUČINYS“. Rež. – A. Stankevičius	Programoje F. Lisztą dainos, S. Rachmaninovo romansai
„Menų spaustuvė“	11 d. 19 val. – V.V. Landsbergio „ATĖJAU, PAMAČIAU, NEGALĖJAU, ARBA – VISIŠKAS RUDNOŠIUKAS“. Rež. – V.V. Landsbergis	11 d. 16 val. <i>Mažeikių kultūros centre</i> – Lietuvos kamerinis orkestras. Solistas D. Bidva (smuikas). Programoje M.K. Oginskiai, W.A. Mozart, H. Wieniawskio kūriniai
5 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „GIMIMO DIENA“. Rež. – S. Degutytė („Stalo teatras“)	KLAIPĖDA	VILNIUS
5, 6 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – PREMJERA! „MARKO“ (pagal A. Melkūnaitės pjesę). Rež. – G. Ivanauskas (Gyčio Ivanausko teatras)	Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras	Kongresų rūmai
6 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „TETOS“. Rež. – J. Javaitis (aktorių ansamblis „Dégam“)	5 d. 18.30 – koncertas dirigento A.J. Lukoševičiaus jubiliejui	4 d. 19 val. – simfoninis koncertas Lietuvos ir Ispanijos diplomatinių santykų 20-mečiui paminėti „Ispanija–Lietuva 20:20“. Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. Solistas P.S. Villegas (gitara). Dir. – J. Amigo. Programoje E. Balsio, J. Rodrigo, M.K. Čiurlionis, M. de Fallos kūriniai
8 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – J. Tertelio „SUDIE, IDIOTAI!“ Rež. – A. Giniotis (teatras „Atviras ratas“)	11 d. 18.30 – P. Abrahamo „BALIUS SA-VOJOJE“. Dir. – S. Domarkas, M.L. Nizynskis	5 d. 18 val. – kamerinis koncertas „Astor Piazzolla projektas“. S. Rinkevičiūtė (smuikas, elektrinis smuikas), R. Rinkevičiūtė (fortepijonas, sintezatorius), M. Vilčiauskaitė (Migloko) (vokalas), N. Bakula (akordeonas). Programoje A. Piazzollo kūriniai
9 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – A. Slapovskio „BATRAŠTIŠS“. Rež. – K. Glušajevas	ŠIAULIAI	Lietuvos muzikų rėmimo fondas
9 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „ATVIRAS RATAS“. Rež. – A. Giniotis (teatras „Atviras ratas“)	Šiaulių dramos teatras	7 d. 18 val. <i>Vilniaus universiteto šv. Jonų bažnyčioje</i> – „M.K. Čiurlionio muzika. 100 metų link pripažinimo“. R. Zubovas (fortepijonas), Čiurlionio kvartetas: J. Tankevičius, D. Dikšaitis, G. Dačinskas, S. Lipčius. Koncerto vedėja muzikologė L. Ligeikaitė. Programoje M.K. Čiurlionis, E. Griego, Ph. Glasso kūriniai
10 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „DYKRA“. Choreogr. – A. Šeiko (menininkų grupė „Žuvies akis“)	4 d. 18 val. – Molière'o „ŠYKŠTUOLIS“. Rež. – R. Teresas	Šv. Kotrynos bažnyčia
11 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – PREMJERA! „FEEL LINK“. Kūrėjai ir atlikėjai L. Žakevičius ir A. Gudaitė (jaunujų scenos menininkų programa „Atvira erdvė“)	5 d. 18 val. – J. Švarco „ŠEŠELIS“. Rež. – N. Ogaj-Ramer	5 d. 18 val. – J. Ivanauskaitės pjesė „Bomba, arba Ariel“. Rež., scenogr. – R. Urbanavičiūtė. Vaidina S. Čepla, G. Kuodytė, R. Strauzaitė, L. Barauskas, A. Blaževičius, Č. Gabalis, M. Žiemelytė
11 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – C. Graužinio „VISKAS ARBA NIEKO“. Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“, „Menų spaustuvė“)	PANEVĖŽYS	6 d. 18 val. – finalinis festivalio „Vilniaus dienos Gdanske“ koncertas
KAUNAS	J. Miltinio dramos teatras	7 d. 19 val. – Manto akustinius koncertas
Kauno dramos teatras	4 d. 18 val. – J. Tatte „SANKIRTA SU PAGRINDINIUI KELIU“. Rež. – A. Vidžiūnas	10 d. 19 val. – „Meilės istorija pagal Edith Piaf“. Solistė E. Sašenko (vokalas). Dalyvauja N. Bakula (akordeonas), P. Zdanavičius (fortepijonas)
4 d. 18 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – B. Srbjanovič „SKERIAI“. Rež. – R. Atkočiūnas	5 d. 17 val. – R. Cooney ir J. Chapman „MISIS MARKHEM MIEGAMASIS“. Rež. – V. Kupšys	„Piano.it salė“
5 d. 12 val. <i>Penktajoje salėje</i> – L. Carroll „ALISA STEBUKLŲ ŠALYJE“. Adaptacijos aut. ir rež. – E. Piotrowska	6 d. 12 val. – „BATUOTAS KATINAS“. Pjesės aut. ir rež. – V. Kupšys	11 d. 19 val. – „Tanel Ruben Quintet“. K. Voorand (vokalas), T. Rubenas (mušamieji), K. Randal (fortepijonas), R. Tafenau (saksofonas), T. Remmelis (kontrabosas)
5 d. 18 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – M. von Mayenburgo „BJAURUSIS. SKALPELI PJŪVIS“. Rež. – V. Malinauskas	6 d. 18 val. – E. Kauzaitės „ŠVYTINČIŲ BURBULŲ PARTIIJA“. Rež. – K. Smoriginas	KAUNAS
5 d. 19 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – „Džiazo miniatūros po teatro skliautais“. G. Kilčiauskienė su grupe	10 d. 18 val. – „VILNIUS-DAKARAS“. Rež. – K. Smoriginas („Domino“ teatras)	M.K. Čiurlionio dailės muziejus
6 d. 17 val. <i>Tavernos salėje</i> – T. Guerra „KETVIRTOJI KĖDĖ“. Rež. – R. Atkočiūnas	11 d. 18 val. – J. Tatte „SANKIRTA SU PAGRINDINIUI KELIU“. Rež. – A. Vidžiūnas	10 d. 18 val. – trio „Coloris“: atlikėjai M. Švėgžda von Bekkeris (smuikas), R. Timm (violoncelė) ir H. Lucius (fortepijonas). Programoje J. Brahms, M. Ravelio, F. Kreislerio kūriniai
6 d. 18 val. <i>Penktajoje salėje</i> – „LAIMINGI“ (pagal F. von Schillerio „Klastą ir meilę“). Rež. – A. Areima	Koncertai	Vakarai
8, 9 d. 18 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – A. Čehovo „PALATA“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas	Lietuvos nacionalinė filharmonija	VILNIUS
8, 9 d. 19 val. <i>Penktajoje salėje</i> – PREM-JERA! A. Melkūnaitės „MARKO (KAVOLIŲ KABARETAS)“. Rež. – G. Ivanauskas (Gyčio Ivanausko teatras)	4 d. 18 val. <i>Kauno filharmonijoje</i> – XVI tarptautinis šiuolaikinės muzikos festivalis „iš arti“. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Dir. – R. Šervenikas. Dalyvauja poetas R. Rastauskas. Programoje V. Bartulio, D. Kairaitytės, G. Kuprevičius ir Š. Nakūriniai	Nacionalinė dailės galerija
9 d. 18 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – I. Pukelytės „MEILĖ PARYŽIUJE“. Rež. – I. Pukelytė.	5 d. 18 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – Europos festivalių asociacijos muzikinių mainų programos koncertas. Lietuvos kamerinis orkestras. Dirigentas J. Kleckeris (Čekija). Solistė S. Jaffe (smuikas, Vokietija). Programoje L. Koželuhu, W.A. Mozartu, J. Suko kūriniai	4 d. 17 val. – paskaitų ir seminarų ciklas „Three Uses of the Knife“. H. Ballet (Bruselis) pristato Jan Mot galerijos organizuotą projekta „Oral Culture“
10, 11 d. 18 val., 12 d. 15 val. <i>Rūtos salėje</i> – S. Oksanen „APSIVALYMAS“. Rež. – J. Jurašas	6 d. 12 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – Visai šeimai. Svečiuose – animacinių filmų herojai 2. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Dir. – M. Pitrėnas	4 d. 20 val. – „Architektūros [pokalbių] fondas. Miestas. Lūžio taškai“. E. Turpino ir A. Bobette (Kanada) paskaita „Neįprasta architektūra: praktikos tipologija“
10, 11 d. 20 val., 12 d. 16, 19 val. <i>Teatro foje</i> – festivalis „VDU JAZZ JUNGTYS 2011“	6 d. 16 val. <i>Taikomios dailės muziejuje</i> – kamerinės muzikos koncertas. A. Širvinskaitė (sopranas), R. Blaškytė (fortepijonas), M. Dikšaitienė (smuikas). Programoje W.A. Mozartu, E. Griego, E. Ysaye'ю, R. Straussu, J. Brahmsu, P. Čaikovskio ir kt. kūriniai	10 d. 20 val. – T. Rienieto (Šveicarija) paskaita „Mažiau yra daugiau? Urbanistika ir mažėjančių miestų iššūkis“
11 d. 21 val., 12 d. 18, 20 val. <i>Penktajoje salėje</i> – Kauno meno bienalės „Tekstilė 2011“ ir tarptautinio modernaus šokių festivalio „Aura“ projektas ŠOKAM: JUDANTĮ TEKSTILĘ – PREMJERA! „4 MILIJONAI“. Choreogr. – N. Barros (Portugalija)	Kauno muzikinis teatras	KAUNAS
12 d. 18 val. – L. Adomaitiū „DULKIŲ SPINDESY“ Chorogr. ir libreto aut. – D. Bervingis ir G. Visockis	6 d. 16 val. <i>Ezercito Šv. Antano Paduviečio bažnyčioje</i> – edukacinis ciklas „Muzikos enciklopédija gyvai“. Programa „Popietė su Mozartu“. Valstybinis Vilniaus kvartetas. Solistė J. Gedminaitė (sopranas). Programa komentuoja muzikologė Z. Kelmickaitė	Maironio literatūros muziejus
9 d. 17 val. – R. Rodgero „MUZIKOS GARSAI“. Dir. – J. Vilnoris	6 d. 17 val. – P. Venclovo knygos „Kartybių taurė – iki dugno“ sutiktuvės. Dalyvauja A. Krasnovas, „Naujosios Romuvos fondo“	4 d. 17 val. – P. Venclovo knygos „Kartybių taurė – iki dugno“ sutiktuvės. Dalyvauja A. Konickis, R. Keturakis ir P. Palilionis, H. Savickis. Renginjų veda A. Ruseckaitė
10 d. 18 val. – J. Strausso „VIENOS KRAUJAS“ Dir. – V. Visockis	9 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – edukacinis ciklas „Muzikos enciklopédija gyvai“. Programa „Popietė su Mozartu“. Valstybinis Vilniaus kvartetas. Solistė J. Gedminaitė (sopranas). Programa komentuoja muzikologė Z. Kelmickaitė	PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ.
11 d. 18 val. – I. Kálmáno „GRAFAITĖ MARICA“. Dir. – J. Janulevičius	9 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – edukacinis ciklas „Muzikos enciklopédija gyvai“. Programa „Popietė su Mozartu“. Valstybinis Vilniaus kvartetas. Solistė J. Gedminaitė (sopranas). Programa komentuoja muzikologė Z. Kelmickaitė	LIETUVOS NAC. M. MAŽYVO B-KA. BIBLIOGRAFIJOS IR KNYGOTYROS CENTRAS
Kauno kamerinės teatras	9 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – edukacinis ciklas „Muzikos enciklopédija gyvai“. Programa „Popietė su Mozartu“. Valstybinis Vilniaus kvartetas. Solistė J. Gedminaitė (sopranas). Programa komentuoja muzikologė Z. Kelmickaitė	
6 d. 18 val. – F. Rabelais „GARGANTIUA IR PANTAGRUELIS“. Rež. – S. Rubinovas		
11–13 d. 18 val. – PREMJERA!		
D. Čepauskaitės „DIENA IR NAKTIS“. Rež. – S. Rubinovas		

Bibliografinės žinios

MENAS. FOTOGRAFIJA

Miškuose prie Baltijos = In the forests around the Baltic : [fotoalbumas] / Jonas Danauskas, Remigijus Ozolinčius ; [Arvydas Vogulis – vertėjas į anglų kalbą]. – Vilnius : Ex Arte, 2011. – 300, [4] p. : iliustr. – Gretut. tekstas liet., angl. – Skiriama tarptautiniams miškų metams. – ISBN 978-609-8010-14-5 (jr.)

Tarp muzikos, mokslo ir kalnų : [muzikologo studijos, straipsniai, recenzijos / Juozas Antanavičius ; sudarytoja Rūta Gaidamavičiūtė. – Vilnius : Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2010 ([Vilnius] : Jungt. spaudos paslaugos). – 703, [1] p. : iliustr., faks., nat., portr. – Tiražas 400 egz. – ISBN 978-9986-503-96-5 (jr.)

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Afganas : [trileris] / Frederick Forsyth ; iš anglų kalbos vertė Osvaldas J. Aleksa. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, 2011 (Vilnius : Logotipas). – 310, [1] p. – Virš. antr. ir aut. nenurodyti. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-23-487-6 (jr.)

Emigrantės dienoraštis : esė / Zita Čepaitė. – Vilnius : Alma littera, 2011 (Vilnius : Standartų sp.). – 301, [1] p. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-609-01-0142-1

Geišos gyvenimas : [romanas] / Mineko Iwasaki su Rande Brown ; iš anglų kalbos vertė Dalė Virginija Jakutienė. – Vilnius : Alma littera, 2011 (Vilnius : BALTO print/Logotipas). – 300, [3] p. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-38-710-7 (jr.)

Kelionė į Tindarį / Andrea Camilleri ; iš italių kalbos vertė Lina Tilindytė. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, 2011 (Vilnius : Spauda). – 294, [1] p. – (Kriminalinis romanas, ISSN 2029-2597). – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-23-495-1

Knygų vagiliė : [romanas] / Markus Zusak ; iš anglų kalbos vertė Jurga Brastavičiūtė ir Aistė Kvedaraitė ; [panaudoti Trudy White iliustracijos]. – Vilnius : Šarkos knygos [i.e. Versus aureus] : De libris, [2011] (Gargždai (Klaipėdos r.) : Print-it). – 542, [2] p. : iliustr. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-9955-34-325-7

Metai ; Pasakėčios / Kristijonas Donelaitis. – Pakart. laida. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, 2011 (Kaunas : Indigo print). – 151, [1] p. – (Literatūros skaitiniai, ISSN 2029-557X ; 1). – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-23-401-2

Procesas : romanės / Novelės / Franz Kafka. – 2-oji laida. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, 2011 (Kaunas : Spindulio sp.). – 391, [1] p. – („Baltų lankų“ rinktinė proza, ISSN 1822-6930). – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-9955-23-480-7

Ritualai : [romanas] / Cees Nooteboom ; iš nyderlandų kalbos vertė Antanas Gailius. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, 2011 (Kaunas : Indigo print). – 188, [2] p. – („Baltų lankų“ rinktinė proza, ISSN 1822-6930). – Tiražas 1600 egz. – ISBN 978-9955-23-503-3

Silva Rerum : romanės / Kristina Sabaliauskaitė. – 7-oji laida. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, 2011 (Vilnius : BALTO print/Logotipas). – 286, [1] p. – Virš. antr. ir aut. nenurodyti. – Tiražas 4000 egz. – ISBN 978-9955-23-493-7 (jr.)

Silva Rerum II : romanės / Kristina Sabaliauskaitė. – 4-oji laida. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, 2011 (Vilnius : BALTO print/Logotipas). – 294, [1] p. – Virš. antr. ir aut. nenurodyti. – Tiražas 4000 egz. – ISBN 978-9955-23-494-4 (jr.)

Tobelė : [romanės] / WM. Paul Young bendradarbiaujant su Wayne Jacobs

„Klastingi namai“

Savaitės filmai

Klastingi namai **

Sékminges leidėjas Vilas Atentonas palieka Niujorką ir kartu su šeima persikelia į namą Naujojoje Anglijoje. Čia jis pagaliau pradės rašyti romaną, kuris pakeis Vilo gyvenimą. Tačiau saldžiomis svajonėmis nelemta išspildytų: name prieš penkerius metus įvyko žmogžudystė, žmoną ir dukteris nužudezas vyras paleistas iš psichiatrinės ligoninės. Vilas pradeda aiškintis nelaimės aplinkybes... Danielis Craigas gali suvaidinti ir Džeimsą Bondą, ir rašytoją, ir pamščelį, bet šiame filme vis dėlto jam nelabai yra ką veikti. Kadaisė garsius filmus „Mano kairė koja“ ir „Tėvo vardu“ sukūrės režisierius Jimas Sheridas, ko gero, pernelyg pasitikėjo dabar madingu „filmo, vykstančio žmogaus psichikoje“ siuzetu. Bet toks siužetas – jokia naujiena, kad jis darytu išpūdį, reikia sudėtingesnių personažų, gilesnės psychologijos, įtikinamiesnių konfliktų. Todėl jdomiausia filme tampa Vilio ir jo žmonos, kurią suvaidino Rachel Weisz, meilės linija. Ypač turint omenyje, kad filmavimas baigėsi Craigo ir Weisz vestuvėmis. Taip pat vaidina Naomi Watts, Elias Koteas (JAV, 2011). (Vilnius)

Kolumbiана **

1992-ieji, Kolumbija. Devynmetė Katalėja tampa savo tévų nužudymo liudininkę. Ji pasislepia JAV, pas dédę. Po penkiolikos metų mergina dirba dėdei. Ji – samdoma žudikė. Merginos ženklas – ant aukos torso nuošišta orchidėja. Tai ir įspėjimas tévų žudikams, nes Katalėja nusprendė atkerštyti bet kokia kaina. Olivier Megatono filme pagrindinius vaidmenis sukurė Zoe Saldana („Isikūnijimas“), Amandla Stenberg, Michaelas Vartanas (Prancūzija, JAV, 2011). (Vilnius)

Oda, kurioje gyvenu ***

Naujausias ispanų režisierius Pedro Almodóvaro filmas sukurtas pagal lietuviškai išleistą Thierry Jonquet romaną „Tarantulas“. Pagrindinis herojus – Antonio Banderaso bravūriškai suvaidintas plastinės chirurgijos specialistas Robertas – įgyvendina tobulą keršto planą. Jo dukterių išprievertavus Vincentę Robertas paverčia moterimi. Vera (Elena Anaya) tobula ir kaip du vandens lašai primena mirusią Roberto žmoną. Tačiau įkalintas Veros odoje Vincentė nori pabėgti... Almodóvaras su jungia ne tik Frankensteino ir Pigmaliono, bet gerai iš ankstesnių režisieriaus filmų atpažįstamus lytinės tapatybės, moteriškumo, prarastų vaimų ir šeimyninių paslapčių motyvus, tik iš viso to Almodóvaras kuria ne jam įprastą melodramos pastišką, o trilerį. Išorinių trilerio elementų filme ne tiek jau mažai, nors įtampos augimą Almodóvaras greičiau pateikia ironiškai, išsaugodamas savotišką distanciją. Tačiau labiausiai filmas stebina „galanteriškumu“ – čia viskas gražu lyp iš spalvoto žurnalo: interjerai, Jeano-Paulio Gaultier kostiumai, menkiausios detalės. Toks akademiskas, tarsi pro mokslininko mikroskopą šaltai personažus ir įvykius stebintis Almodóvaras atrodo mažų mažiausiai keistai (Ispanija, 2011). (Vilnius, Klaipėda)

Tarnaitė ***

Padal pasaulioje puikiai perkama Kathryn Stockett knygą rašytojos vaikystės draugo Tate'o Tayloro sukurtas filmas atskleidžia ypatingą moterų pasaulį – 7-ojo dešimtmečio pradžios JAV Pietus, kur vis dar klesti rasizmas. Jauna žurnalistė Skyter nori parašyti knygą apie juodaodes aukles. Jos augina svetimus vaikus, moko juos stiprybės ir meilės, bet yra laikomos antrarušiais žmonėmis. Skyter nori parodyti, ko vertos juodaodes tarnaitės. Ji pradeda rinkti medžiagą knygai ir taip paskatina moteris atsiverti. Filmas kupinas nostalgisko išnykusios praeities ilgesio, sarkazmo kalbant apie kvailas ir paikas rasistes šeimininkes, humorą ir šilumos. Todėl kartais atrodo pernelyg ištęstas, kartais primena serialą, o kartais – net klasikinio Holivudo stiliums kūrinius. Bet šio neįprasto, intymaus istorinio filmo aktorių ansamblis – Viola Davis, Emma Stone, Jessica Chastain, Bryce Dallas Howard – įsimins ilgam (JAV, 2011). (Vilnius)

***** – ševedras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Monika Krikštopaitytė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Publicistika – Laima Kreivytė

Stilius – Rita Markulienė | Dizainas – Jokūbas Jacobskis

Maketas – Vanda Čemerkaite | www.7md.lt – Julijus Lozoraitis

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

4–10 d. – Viena diena (D. Britanija, JAV) – 11.15, 13.45, 16.15, 18.45, 21.15
Grūdintas plienas (JAV) – 11.40, 15, 18, 21 val.
4–9 d. – Šokių karalius (3D, JAV) – 17.30, 20.15
5 d. – R. Wagnerio „Zygflydas“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropolitano operos – 18 val.
10 d. – „Scanorama 2011“
4, 7–10 d. – Įkalinti laike (JAV) – 14.40, 17, 19.30, 22 val.; 5, 6 d. – 12.15, 14.40, 17, 19.30, 22 val.

4–10 d. – Super Džonio prisikėlimas (D. Britanija, Izraelis, Japonija, Prancūzija) – 11, 13.30, 16, 18.15, 20.45
Padaras (JAV) – 12, 14.15, 16.45, 19.10, 21.45
4, 7–10 d. – Tintino nuotykiai. Vienaragio paslaptis (JAV, N. Zelandija) – 13.40, 16, 18.40; 5, 6 d. – 11.20, 13.40, 16, 18.40
4, 6–10 d. – Tintino nuotykiai. Vienaragio paslaptis (3D, JAV, N. Zelandija) – 11, 14, 17.20; 5 d. – 11, 14 val.

4, 7–19 d. – Gyvenimo medis (JAV) – 15, 18.20, 21.10; 5, 6 d. – 11.40, 15, 18.20; 9 d. – 18.20
4, 6–8, 10 d. – Tadas Blinda. Pradžia (rež. D. Ulvydas) – 11.30, 14.40, 20.30; 5, 9 d. – 11.30, 14.40
4–10 d. – Kolumbiiana (Prancūzija, JAV) – 21.30
4–6, 8–10 d. – Oda, kurioje gyvenu (Ispanija) – 15, 18, 20.45; 7 d. – 15, 20.45
4–10 d. – Mikė Pūkuotukas (JAV) – 11.30, 13.15

Smurfa (Belgija) – 13 val.
Ratai 2 (JAV) – 15.20
Tarnaitė (Indija, JAV, JAE) – 17.45
Klastingi namai (JAV) – 21 val.

Forum Cinemas Akropolis

4–10 d. – Grūdintas plienas (JAV) – 10.30, 13.30, 16.15, 18.45, 21.20
Vienna diena (D. Britanija, JAV) – 11.30, 14, 16.45, 19.15, 21.50
Šokių karalius (3D, JAV) – 19, 20.45
4, 7–10 d. – Super Džonio prisikėlimas (D. Britanija, Izraelis, Japonija, Prancūzija) – 13.15, 15.30, 17.45, 20.15; 5, 6 d. – 10.45, 13.15, 15.30, 17.45
5 d. – Mifunė (Danija, Švedija) – 17 val.
5 d. – Antikristas (Danija, Vokietija, Prancūzija) – 21 val.; 9 d. – 20.30
6 d. – Šokėja tamsoje (Danija, Vokietija, Švedija) – 17 val.
6 d. – Pavogtas grožis (Italija, Prancūzija, D. Britanija) – 21.15

7 d. – Premjera! Balto aristokratas (rež. L. Augustis) – 19.30; 8 d. – 14.30; 8 d. – 17 val.; 9 d. – 21.05

7 d. – viktorina „Kovos klubas“ – 18 val.

8 d. – Šventė (Danija) – 19.30

10 d. – „Kino vakarai su Izolda“. Martin Scorsese – 18.30

„Scanorama“

10 d. – Broliai (Suomija) – 18 val.

10 d. – Povandeninė srovė (Ilandija) – 20 val.

Ozo kino salė

4, 5, 7, 8 d. – Juozas Miltinis. Nežinomas interviu (rež. R. Banonis) – 14 val.
4, 5, 7, 8 d. – Eurazijos aborigenai (rež. Š. Bartas) – 16 val.
4, 5, 7, 8 d. – Lope de Vega: palaidūnas ir gundytojas (Ispanija, Brazilija) – 18 val.
9 d. – Maskva, Belgija (Belgija) – 14 val.
9 d. – Rikis (Prancūzija, Italija) – 16 val.
9 d. – Aš aptarnauvau Anglijos karalių (Čekija) – 18 val.
10 d. – Duburus (rež. G. Lukšas) – 15 val.
10 d. – Akvariumas (D. Britanija) – 18 val.

KAUNAS

Forum Cinemas

4–10 d. – Viena diena (D. Britanija, JAV) – 11.30, 14, 16, 18.30, 21.30, 22 val.

5 d. – programė „Vaizdų muzika“ – 17 val.

5 d. – programė „Juoko vitaminai“ – 17 val.

5 d. – programa 05TK „Vinis į smegenis“ – 19 val.
6 d. – programa 07TK „Jausmų vandenynas“ – 17 val.

6 d. – programa 06TK „Politiniai motyvai“ – 19 val.

Ciklas „Karsono kinas“

5 d. – Yp! (Nyderlandai) – 13 val.; 6 d. – 13 val.

5 d. – R. Wagnerio „Zygflydas“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropolitano operos – 18 val.

4, 6, 8, 10 d. – Barzakh (rež. M. Kvedaravičius) – 19.15

8 d. – Svynis Todas: demoniškas Flyto gatvės kirkėjas (JAV) – 19.30

4, 5 d. – Tadas Blinda. Pradžia (rež. D. Ulvydas) – 10.30, 13, 15.30, 20.45, 23.30;

6, 8, 10 d. – 10.30, 13, 15.30, 20.45; 7 d. – 10.30, 13, 15.30, 19.15, 20.45

4, 5 d. – Įkalinti laike (JAV) – 12.45, 15.15, 18, 20.30, 23 val.; 6–10 d. – 12.45, 15.15, 18, 20.30

4, 6–10 d. – Tintino nuotykiai. Vienaragio paslaptis (3D, JAV, N. Zelandija) – 10.15, 13.15, 16.15; 5 d. – 10.15, 13.15

4, 7–10 d. – Tintino nuotykiai. Vienaragio paslaptis (JAV, N. Zelandija) – 14.30, 17 val.; 5, 6 d. – 12, 14.30, 17 val.

4, 5 d. – Super Džonio prisikėlimas (D. Britanija, Izraelis, Japonija, Prancūzija) – 13.45, 18.45, 21, 23.15; 6–7, 9 d. – 13.45, 18.45, 21 val.; 8, 10 d. – 13.45, 21 val.

4–7, 9, 10 d. – Padaras (JAV) – 19.30, 22 val.; 8 d. – 22 val.

4–9 d. Trys muškietininkai (D. Britanija, Prancūzija, Vokietija) – 11.15

4–10 d. – Mikė Pūkuotukas (JAV) – 11 val.

CINAMONAS

4–10 d. – Grūdintas plienas (JAV) – 11.45, 14.15, 16.45, 19.15, 21.45; Spästai (JAV) – 13, 21.30; Bebras (JAV) – 19.30

10 d. – Pasauliniai klasikos perlai. Turandot – 19 val.; Įkalinti laike (JAV) – 11.30, 14, 16.45, 19, 21.15

4–9 d. – Tintino nuotykiai. Vienaragio paslaptis (3D, JAV, N. Zelandija) – 11, 15.30; 10 d. – 11.30

Tintino nuotykiai. Vienaragio paslaptis (JAV, N. Zelandija) – 12.15, 14.30, 17.15

Super Džonio prisikėlimas (D. Britanija, Izraelis, Japonija, Prancūzija) – 16.15, 18.30, 20.45

4–9 d. – Trys muškietininkai (D. Britanija, Prancūzija, Vokietija) – 22.15

4–10 d. – Draugiškas seksas (JAV) – 15 val.

Smurfa (Belgija, JAV) – 10.45

4–9 d. – Tadas Blinda. Pradžia (rež. D. Ulvydas) – 13.15, 17.45, 20 val.; 10 d. – 13.45, 16.30, 21.35

KLAIPĖDA

Forum Cinemas

4–10 d. – Grūdintas plienas (JAV) – 12.30, 15.30, 18.30, 21 val.; Šokių karalius (3D, JAV) – 15.45, 18.30, 21.15

4 d. – Šokių karalius (3D, JAV) – 18.15, 21.45, 23.59; 5 d. – 18.15; 6–10 d. – 18.15, 21.45

5 d. – R. Wagnerio „Zygflydas“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropolitano operos – 18 val.

4, 6, 8, 10 d. – Barzakh (rež. M. Kvedaravičius) – 19.15

8 d. – Svynis Todas: demoniškas Flyto gatvės kirkėjas (JAV) – 19.30

4, 5 d. – Tadas Blinda. Pradžia (rež. D. Ulvydas) – 10.30, 13, 15.30, 20.45; 7 d. –